

*ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
МЕЗДРА ЗА ПЕРИОДА 2016-2020 Г.*

ЯНУАРИ, 2016 г.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МЕЗДРА ЗА ПЕРИОДА 2016-2020 Г.

Приета с Решение №140 от 26.05.2016 г. на Общински съвет - Мездра
Адрес на Община Мездра: България 3100, гр. Мездра ул. "Христо Ботев" 27

СЪДЪРЖАНИЕ:

I.	СПИСЪК НА ТАБЛИЦИТЕ И ФИГУРИТЕ	4
II.	СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ	5
III.	ВЪВЕДЕНИЕ	7
1.	Обхват на програмата	7
2.	Правно основание за разработване на програмата.....	7
3.	Принципи на програмата	9
4.	Цели на програмата.....	11
5.	Определяне и въвличане на заинтересовани страни.....	12
IV.	АНАЛИЗ НА СРЕДАТА	13
1.	Географско положение, териториално-административни характеристики	13
2.	Природо-географски характеристики	14
2.1.	Релеф.....	14
2.2.	Полезни изкопаеми	15
2.2.	Климат	15
2.3.	Почви	18
2.4.	Водни ресурси.....	19
2.5.	Растителен свят.....	21
2.7.	Животински свят	22
2.7.	Защитени територии.....	22
3.	Социално-демографски характеристики.....	24
3.1.	Динамика на населението	24
3.2.	Разпределение на населението по възрастов и полов признак	24
	Разпределението на населението по възраст и пол е следното:.....	24
3.3.	Естествен и механичен прираст на населението	25
3.4.	Средногодишна продължителност на живота на населението на област Враца. Прогноза за населението на област Враца и община Мездра в средносрочен и дългосрочен аспект.....	26
3.5.	Доходи и заетост на населението.....	27
4.	Икономически характеристики.....	28
4.1.	Състояние на основните икономически сектори.....	28
5.	Състояние на инфраструктурата.....	32
5.1.	Водоснабдяване и канализация.....	32

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
МЕЗДРА ЗА ПЕРИОДА 2016-2020 Г.**

5.2. Енергийна инфраструктура	38
5.3. Газоснабдяване	40
5.4. Транспортна инфраструктура и комуникации.....	40
6. Анализ на компонентите на околната среда	43
6.1. Въздух.....	44
6.2. Води	46
6.3. Земи и почви	51
6.4. Биоразнообразие.....	52
7. Анализ по фактори на въздействие	57
7.1. Отпадъци	57
7.2. Шум	62
7.3. Радиационен контрол.....	63
7.4. Зелена система	63
8. Администриране и публичност на дейностите по опазване на околната среда	64
9. Финансиране на дейностите по опазване на околната среда	65
V. SWOT АНАЛИЗ.....	67
VI. ВИЗИЯ ЗА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНАТА.....	71
VII. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА	71
1. Генерална стратегическа цел на програмата	71
2. Приоритети, специфични стратегически цели на програмата и алтернативи за постигането им ...	71
VIII. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ.....	73
IX. СИСТЕМА ЗА НАБЛЮДЕНИЕ, КОНТРОЛ И ОТЧИТАНЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОБЩИНСКАТА ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА	77
X. ПРИЛОЖЕНИЯ.....	78

I. СПИСЪК НА ТАБЛИЦИТЕ И ФИГУРИТЕ

Таблица 1. Възрастова структура на населението на община Мездра за периода 2010-2014 г.	24
Таблица 2. Естествено движение на населението по области, общини и пол за периода 2010-2014 г.	25
Таблица 3. Механично движение на населението в община Мездра за периода 2010-2014 г. .	26
Таблица 4. Средна продължителност на живота на населението за област Враца по пол за периода 2008-2014 г.	26
Таблица 5. Прогноза за населението на област Враца за периода 2015-2070 г.	26
Таблица 6. Прогноза за населението на община Мездра за периода 2015-2020 г.	27
Таблица 7. Средногодишен доход на лице от домакинство за периода 2010-2014 г.	27
Таблица 8. Безработица в община Мездра за периода 2010-2014 г.	28
Таблица 9. Нетни приходи от продажби на нефинансовите предприятия за периода 2010-2013 г. по икономически дейности	28
Таблица 10. ВиК мрежи и съоръжения в община Мездра	33
Таблица 11. Разрешителни за водовземане от водни обекти на територията на община Мездра	34
Таблица 12. ВЕЦ в община Мездра.....	39
Таблица 13. Финансова информация за дейностите по опазване на околната среда на община Мездра за периода 2010-2015 г.	65
Таблица 14. План за действие на ПООС Мездра 2016-2020 г.	73

Фигура 1. Разпределение на групите заинтересованите страни, взели участие в анкетното проучване, проведено през декември 2015 г. по групи	12
Фигура 2. Релеф на България (надморска височина в м)	15
Фигура 3. Климатични области в България	16
Фигура 4. Пространствено разпределение на годишните валежи (в мм) в България.....	17
Фигура 5. Почвени типове в България	19

II. СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

АИС	Автоматична измервателна станция
БО	Битови отпадъци
БДУВЧР	Басейнова дирекция за управлението на водите в Черноморски район
ВиК	Водоснабдяване и канализация
ГПСОВ	Градска пречиствателна станция за отпадъчни води
ДФЗ	Държавен фонд Земеделие
ЕО	Екологична оценка
ЗБР	Закон за биологичното разнообразие
ЗЗ	Защитена зона
ЗЛР	Закон за лечебните растения
ЗМДТ	Закон за местните данъци и такси
ЗООС	Закон за опазване на околната среда
ЗУО	Закон за управление на отпадъците
ЗУТ	Закон за устройството на територията
ИАОС	Изпълнителна агенция по околна среда
ИУЕЕО	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване
ИУМПС	Излезли от употреба моторни превозни средства
ИУГ	Излезли от употреба гуми
КАВ	Качество на атмосферния въздух
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
МРО	Масово разпространени отпадъци
НАСЕМ	Национална автоматизирана система за екологичен мониторинг
НЕМ	Национална екологична мрежа
НПРБ	Национална програма за развитие: България 2020
НПУДО	Национална програма за управление на дейностите по отпадъците 2009-2013 г.
НПУО	Национален план за управление на отпадъците 2014-2020 г.
НППОУ	Национална програма за предотвратяване образуването на отпадъци
НСИ	Национален статистически институт
НСМОС	Национална система за мониторинг на околната среда
НСОБС	Национална стратегия за опазване на биологичното разнообразие
НСОС	Национална стратегия за околна среда 2009 - 2018 г.
НСОВС	Национална стратегия за развитие на водния сектор
НУБА	Негодни за употреба батерии и акумулатори
НУАБА	Негодни за употреба автомобилни батерии и акумулатори
ОИСР	Организацията за икономическо сътрудничество и развитие
ООп	Организация по оползотворяване
ОПОС	Оперативна програма "Околна среда"
ОПР	Общински план за развитие
ОСР	Отпадъците от строителство и разрушаване
ОУП	Общ устройствен план
ПДК	Пределно допустима концентрация
ПИП	Прединвестиционни проучвания
ПО	Предотвратяването на отпадъците

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
МЕЗДРА ЗА ПЕРИОДА 2016-2020 Г.**

ПРСР	Програма за развитие на селските райони
ПСОВ	Пречиствателна станция за отпадъчни води
ПУДООС	Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда
ПУО	Програма за управление на отпадъците
ПУП	Подробен устройствен план
РДО	Рамкова директива за отпадъците
РИОСВ	Регионална инспекция по околна среда и води
РОП	Разширена отговорност на производителя
РОУКАВ	Район за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух
РСМ	Рециклирани строителни материали
РСУО	Регионално сдружение за управление на отпадъците
СГН	Средногодишна норма
СДН	Средноденонощна норма
СО	Строителен отпадък
СООРС	Строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради
ТБО	Такса битови отпадъци
ТСБ	Териториално статистическо бюро
УОЗ	Устойчиви органични замърсители
ФПЧ	Фини прахови частици

III. ВЪВЕДЕНИЕ

1. Обхват на програмата

Програмата за опазване на околната среда (ПООС) на община Мездра обхваща всички дейности, които произтичат като задължение на общините в съответствие с нормативните документи по опазване на околната среда.

ПООС е разработена за период, който съвпада с периода на действие на Общинския план за развитие на община Мездра 2014-2020 г. и подлежи на евентуална актуализация при всяка значима промяна на екологичното законодателство или в приоритетите на региона/общината.

ПООС отговоря на нарастващата необходимост опазването и подобряването на качеството на околната среда да се разглежда като един от стълбовете на устойчивото развитие, съвместно с икономическото и социалното развитие. Програмата очертава цели и действия, насочени към опазването, възстановяването и възпроизводството на естествената околна среда, поддържането на разнообразието на живата природа, разумното използване на природните богатства и ресурсите на страната в контекста на устойчивото развитие.

Програмата за опазване на околната среда се основава на концепцията, че **предотвратяването на отрицателните изменения на екосистемите и нарушаването на техните функции в следствие на антропогенни въздействия е ключов фактор за постигане на глобалната цел на политиката по устойчиво развитие** – подобряване на качеството на живот и благосъстоянието на настоящото и бъдещите поколения посредством създаването на устойчиви общности, способни да управляват и използват ефективно ресурсите и да развиват екологичния и социалния потенциал на икономиката, както и да осигуряват просперитет, опазване на околната среда и социално сближаване. В този смисъл ПООС цели не само по-устойчива околна среда, но и по-добро качество на живот.

2. Правно основание за разработване на програмата

Програмата за опазване на околната среда на община Мездра е изготвена в съответствие с чл. 79, т. 1 от Закона за опазване на околната среда и Указанията на Министерство на околната среда и водите относно структурата и съдържанието на общинските програми за опазване на околната среда.

При разработване на ПООС, органите на местното самоуправление се ръководят и от указания на министъра на околната среда и водите. Териториалните административни звена към съответните министерства и държавни агенции, които събират и разполагат с информация за околната среда, подпомагат разработването на програмата чрез участие на свои експерти и предоставяне на информация. При разработването, допълването и актуализирането на програмата се привличат и представители на неправителствени организации, на фирми и на браншови организации.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МЕЗДРА ЗА ПЕРИОДА 2016-2020 Г.

ПООС е изготвена в тясно съответствие с принципите на Националната стратегия за околна среда (НСОС), която се разработва за период от 10 години и се приема от Народното събрание по предложение на Министерския съвет (чл. 76, ЗООС). В допълнение на основния национален стратегически документ в областта на околната среда, се разработват и приемат и други национални планове и програми по компоненти на околната среда и фактори, които им въздействат. Те се основават на принципите, целите и приоритетите на Националната стратегия за околна среда и са в съответствие с изискванията на специалните закони за околната среда. При разработката на програмата са използвани и следните стратегически документи:

- Национална стратегия за околна среда (НСОС) 2009 – 2018 г.;
- Национален план за управление на отпадъците 2014-2020 г.;
- Национална стратегия за опазване на биологичното разнообразие;
- Актуализиран Национален план за действие по управление на устойчивите органични замърсители (УОЗ) в България 2012 - 2020 г.;
- Актуализиран Национален план за действие по управление на устойчивите органични замърсители (УОЗ) в България 2012 - 2020 г.
- Трети Национален план за действие по изменение на климата за периода 2013-2020 г.;
- Национална програма за намаляване на общите годишни емисии на серен диоксид, азотни оксиди, летливи органични съединения и амоняк в атмосферния въздух – валидна до 2018 г.;
- Национална стратегия за управление и развитие на водния сектор;
- Национална програма за действие за устойчиво управление на земите и борба с опустиняването в Република България 2007 – 2013 г. – актуализация за програмен период 2014 – 2020 г.;
- Общинска програма за опазване на околната среда на община Мездра за периода 2011-2015 г.;
- Общински план за развитие на община Мездра за периода 2014 – 2020 г.;
- Справки, годишни доклади и отчети на Община Мездра.

Други използвани **источници на информация** са както следва:

- Официални данни и статистическа информация от ТСБ – Враца, РИОСВ – гр. Враца и други;
- Информация, предоставена от дирекциите и отделите на Мездра общинска администрация;
- Относителните и приложими нормативни и поднормативни актове;
- Интернет сайтове и портали: Официален сайт на Община Мездра, НСИ, МОСВ, ИАОС и други.

3. Принципи на програмата

Националната стратегия за околна среда и общинските програми за околна среда са средство за постигане целите на закона и се разработват в съответствие с принципите за опазване на околната среда, регламентирани в Закона за опазване на околната среда, а именно:

1. Устойчиво развитие

Устойчивото развитие се дефинира като развитие, което „посреща потребностите на настоящото поколение, без да е в ущърб на възможността бъдещите поколения да посрещнат собствените си нужди“. То се постига посредством осъществяването на политики, при които се хармонизират и интегрират икономическото, социалното развитие и опазването на околната среда. Тази концепция предполага устойчив икономически ръст, намаляване на бедността, справедливо разпределение на националното богатство, подобряване на общественото здраве и качеството на живот, като същевременно се намалява замърсяването на околната среда, предотвратяват се бъдещи замърсявания и се съхранява биологичното разнообразие.

2. Опазване на природните ресурси

Постигането на целите на устойчивото развитие изисква съблюдаването на принципа за устойчиво използване на природните ресурси и принципа на заменяемост. Природните ресурси следва да се използват при условия и по начини, при които да се съхраняват екосистемите и присъщото им минерално, биологично и ландшафтно разнообразие.

Моделите на потребление на възобновяеми ресурси следва да гарантират тяхното непрекъснато и ефективно обновяване, както и запазване и подобряване на качеството им.

Невъзобновяемите ресурси следва да се използват рационално и разумно, включително и като бъдат налагани ограничения върху използването на стратегически и редки природни ресурси и тяхната замяна в потреблението с алтернативни ресурси и синтетични материали.

3. Принцип на превенцията и предпазливостта

Необходимо е да се даде предимство на предотвратяването на замърсяванията за сметка на отстраняването на екологичните щети, причинени от тях. Дейности, които съгласно принципа на предпазливостта представляват потенциална заплаха за околната среда и човешкото здраве, следва да се избягват.

Всяка една дейност трябва да се планира и осъществява така, че:

- да причинява минимални изменения на околната среда;
- да създава най-малък риск за околната среда и човешкото здраве;
- да се редуцира до възможния минимум използването на суровини и енергия при производството, дистрибуцията и потреблението на стоки и материали;

- да осигурява възможности за рециклиране, повторно използване и/или извличане на вторични суровини и енергия от отпадъците, генерирани от потреблението на продуктите;
- да се предотвратяват и ограничават отрицателните ефекти върху околната среда още при източника на замърсяване.

Принципът на предпазливостта се прилага посредством оценка на въздействието върху околната среда и използване на най-добрите налични технологии. Липсата на сигурни научни данни не следва да бъде възприемана като основание за непредприемане на мерки за предотвратяване на деградацията на околната среда в случаи на потенциални или съществуващи въздействия върху нея.

4. Интегриране на политиката по опазване на околната среда в секторните и регионалните политики

Според този принцип е необходимо изискванията за опазване на околната среда да бъдат интегрирани в секторните политики и в политиките на национално, регионално и местно равнище. На ниво община спазването и прилагането на този принцип изисква разработването, приемането и прилагането на различни концепции, стратегии, планове и програми за регионално развитие, за развитие на икономиката или на отделни нейни отрасли и сектори (транспорт, енергетика, строителство, селско стопанство, туризъм, промишленост, образование и други) на местно равнище (но съобразени с предвижданията на национално и регионално равнище) да осигуряват интегрирано опазване на околната среда в съответствие с принципите и целите на закона и Националната стратегия за околна среда.

5. Субсидиарност на политиките

Този принцип се основава на децентрализиране на процеса на вземане на решения. Необходимо е все повече компетенции и отговорности да бъдат трансферирани в посока от централно към регионално и местно равнище. Органите на регионалното и местното управление са по-близо до проблемите и в някои случаи до правилните решения за справянето с тях.

6. Замърсителят плаща за причинените вреди

Замърсителят заплаща глоби и такси, ако извършваните от него дейности причиняват или могат да причинят натиск върху околната среда, или ако произвежда, използва или търгува със суровини, полуфабрикати и готови продукти, съдържащи материали, увреждащи околната среда. Замърсителят трябва да поеме екологичните разходи за предприемане на превантивни мерки, ако в резултат на дейността му е възникнала непосредствена заплаха за екологични щети, както и за оздравителни мерки при настъпване на екологични щети.

7. Прилагане на чисти технологии

Необходимо е да се насърчава въвеждането на “чисти технологии” и постепенно да се преустановява използването на технологии, които причиняват вредни въздействия върху околната среда. Следва да се прилагат “най-добри налични техники” в индустрията и енергетиката по смисъла на Директива 96/61/ЕС за комплексно предотвратяване и контрол на

замърсяването, както и “добри земеделски практики” в селското стопанство, съгласно дефиницията на Организацията за прехрана и земеделие на ООН (FAO).

8. Използване на икономически инструменти за опазване и подобряване състоянието на околната среда

Икономическите инструменти, които се използват за целите на екологичната политика е необходимо да включват стимули за въвеждане на съобразени с опазването на околната среда технологии, иновации, дейности и практики, и да предвиждат постепенно премахване на субсидии, които подкрепят дейности, причиняващи вредни въздействия върху околната среда.

9. Потребителят плаща

Всеки, който ползва природни ресурси и услуги, следва да заплаща реалната цена за тях и да покрие разходите за възстановяването им.

10. Споделена отговорност

Всички страни, които носят отговорност за замърсяване на околната среда, трябва да участват в разрешаването на възникналите екологични проблеми.

11. Достъп до информация за околната среда

Компетентните органи следва да предоставят на обществеността информация за околната среда. Всеки има право на достъп до наличната информация за околна среда, без да е необходимо да доказва конкретен интерес.

12. Участие на обществеността във вземането на решения и достъп до правосъдие по въпроси на околната среда

На обществеността следва да бъде осигурена възможност да участва в процеса на вземането на решения за околната среда, както и да ѝ бъде осигурен ефективен достъп до правосъдие по въпроси на околната среда.

4. Цели на програмата

Програмата за опазване на околната среда си поставя няколко основни цели:

- да идентифицира и анализира проблемите в областта на околната среда на територията на община Мездра, да установи причините и да предложи решения и действия за тяхното преодоляване;
- да насърчи и обезпечи разумното използване на територията на общината за развитие на икономическия потенциал;
- да открие приоритетите в разглежданата област;
- да обедини усилията на общинските органи, държавните институции, населението, НПО и бизнеса на територията на общината за решаване на съществуващите проблеми;
- да аргументира мерките и проектите на общината, които тя ще предложи за финансиране;
- да използва оптимално ограничените финансови и човешки ресурси, като ги съсредоточи за решаване на най-приоритетните проблеми.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МЕЗДРА ЗА ПЕРИОДА 2016-2020 Г.

Програмата се приема от общинския съвет, който контролира и изпълнението ѝ. По предложение на кмета на общината ежегодно с приемането на общинския бюджет се определят средства за изпълнение на приоритетни екологични проекти и дейности, включени в общинската програма за опазване на околната среда. Кметът на общината ежегодно внася в общинския съвет отчет за изпълнението на Програмата за околна среда, а при необходимост - и предложения за нейното допълване и актуализиране. Отчетът за изпълнението на програмата се представя за информация в РИОСВ.

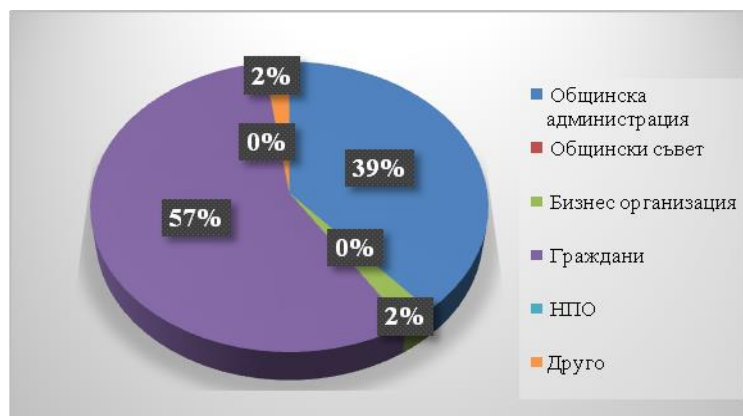
ПООС е динамичен и отворен документ. Тя ще бъде периодично допълвана и/или променяна съобразно настъпилите промени в приоритетите на общината, в националното законодателството и други фактори със стратегическо значение. Основният използван апарат в разработката е стратегическо планиране, почиващо на SWOT анализ.

Програмата за опазване на околната среда прилага комплексна система от административни и икономически мерки за регулиране екологичното поведение на стопанските субекти и населението в общината. Програмата цели да формира правилно екологично поведение на населението, селскостопанските производители и стопанските субекти, да осигури разумен баланс между административните и пазарно-ориентираните икономически регулатори, като в максимална степен използва представения интегриран подход за координация и взаимодействие на структури, ресурси и усилия.

5. Определяне и въвличане на заинтересовани страни

Процесът на определяне и въвличане на заинтересованите страни при разработване на ПООС премина през няколко стъпки. Първоначално бе **проведено анкетно проучване** сред следните целеви групи: представители на Мездра общинска администрация, представители на Общински съвет - Мездра, бизнес организации, граждани, неправителствени организации и други заинтересовани страни. В резултат на анкетното проучване бяха отчетени основни проблеми в състоянието на общината. Поставени са цели за развитие и мерки, които отчитат проблемите на общината и на основата на силните характеристики и възможностите ограничават слабите страни.

Проучването бе осъществено през декември 2015 г. и бе публично обявено на сайта на Община Мездра и разпространено сред наличните контакти на заинтересованите страни. На фигура 1 са представени съотношенията по групи:

Фигура 1. Разпределение на групите заинтересованите страни, взели участие в анкетното проучване, проведено през декември 2015 г. по групи¹

Представените данни от фигурата показват, че ядрото на изследването е базирано на мненията на гражданите, служителите от Общинска администрация – Мездра, представителите на бизнеса, както и други заинтересовани страни.

В изпълнение на втора стъпка от процеса на въвличане на заинтересованите страни ПООС бе съгласувана с представители на Мездра общинска администрация.

Третата стъпка бе предаване на документа в РИОСВ – Враца за съгласуване. След изтичане на едномесечния срок за съгласуване, ПООС бе одобрена от РИОСВ – Враца с писмо изх.№В-405/22.03.2016 г.

В изпълнение на четвърта стъпка Програмата за опазване на околната среда на община Мездра бе публикувана на официалния сайт на общината <http://mezdra.bg/> за съгласуване със заинтересованите страни.

След като проектът на Програмата за опазване на околната среда на община Мездра бе съгласуван с представителите на Общинска администрация - Мездра, с РИОСВ – Враца, както и със заинтересованите страни, документът бе внесен за съгласуване в Общински съвет - Мездра и одобрен с Решение №140/26.05.2016 г.

IV. АНАЛИЗ НА СРЕДАТА

1. Географско положение, териториално-административни характеристики

Община Мездра се намира в се намира в Северозападна България, област Враца, около долината на река Искър. На запад община Мездра граничи с община Своге, на север – с общините Враца и Бяла Слатина, на изток с община Роман, а на юг - с община Ботевград.

Общината обхваща 28 населени места. Средната гъстота на обитаване е 41,9 ж/км².

Според възприетата класификация (по смисъла на териториалното и селищно устройство) населените места се разпределят, както следва:

- Един малък град (10000-30000 д.) - Мездра;
- Едно средно село (1000-2000 д.) - Зверино;
- Осемнадесет малки села (250-1000 ж.) - Боденец, Брусен, Върбешница, Горна Кремена, Долна Кремена, Дърманци, Елисейна, Игнатица, Крапец, Лик, Лютиброд, Лютидол, Моравица, Оселна, Ребърково, Руска бела, Типченица и Царевец;
- Осем много малки села (до 250 ж.) - Горна Бешовица, Злидол, Кален, Крета, Ослен Криводол, Очин дол, Старо село и Цаконица.

¹ Източник: Собствено анкетно проучване сред жителите и заинтересованите страни на община Мездра, проведено през декември 2015 г.

Административният център на община Мездра е гр. Мездра. Градът е разположен на около 100 км. от София, в Мездренското котловинно разширение. Град Мездра е обединяващ обслужващ и икономически център на общината, но той губи икономическите си функции и влияние в рамките на общината поради намаляване на икономическия си потенциал в резултат на неблагоприятни въздействия на преструктуриране на производството в прехода към пазарна икономика и понастоящем под въздействие на икономическата криза.

Като отделни кметства са селата: Крета, Дърманци, Горна Бешовица, Царевец, Старо село, Руска бяла, Крапец, Върбешница, Ребърково, Люти дол, Люти брод, Зли дол, Очин дол, Боденец, Брусен, Горна Кремена, Долна Кремена, Елисейна, Зверино, Игнатица, Лик, Моравица, Оселна и Типченица.

2. Природо-географски характеристики

2.1. Релеф

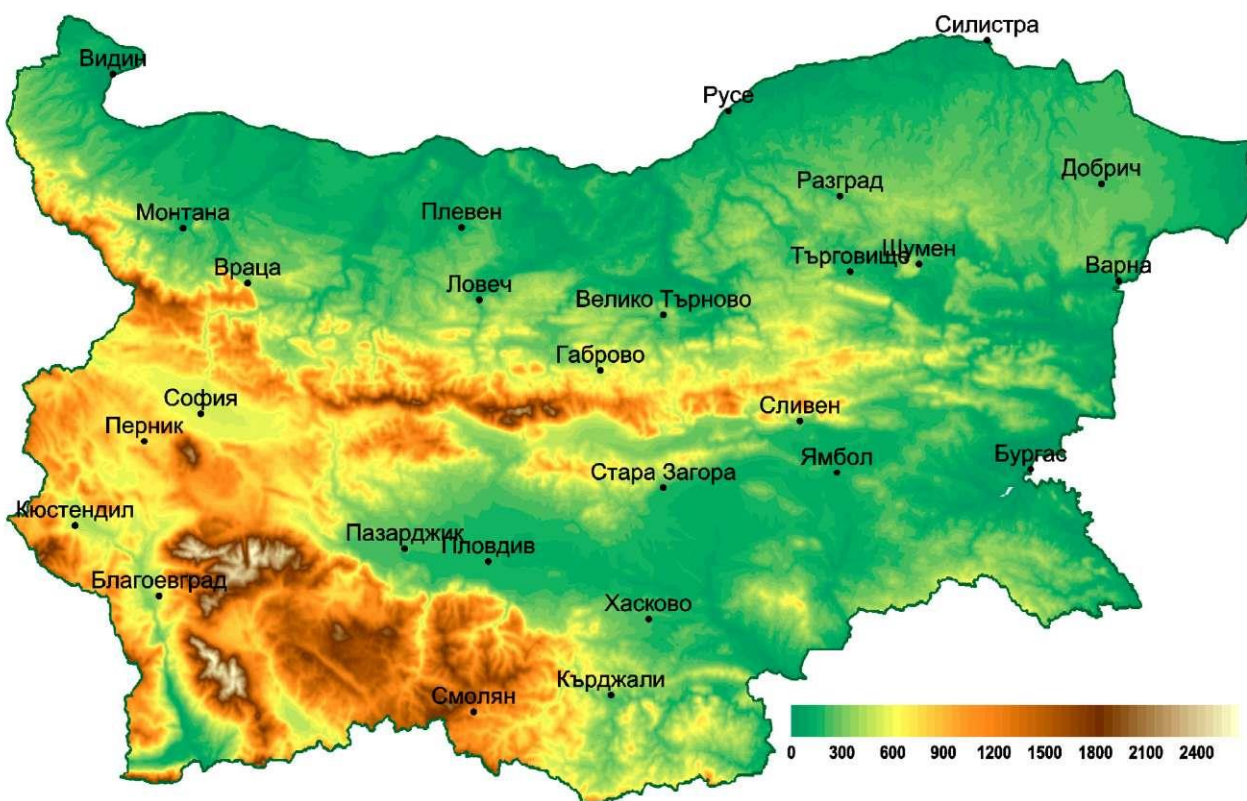
Територията на община Мездра заема площ от 519.112 кв. км (14.3% от територията на областта и 2.7% от територията на района). **Тя е третата по големина на територията на област Враца** (след общините Враца и Бяла Слатина).

Релефът на общината е **равнинно-хълмист** на север и **полупланински** на юг (виж фигура 2). Основните геоморфоложки структури са следните:

- на запад - Старопланинската сводесто-верижна система с планински верижен и блоково-разломен релеф с високо издигната инициална повърхнина и ерозионни връзвания;
- на изток - хълмисто-ридов релеф в наложени миоценски понижения с фрагменти от плиоценски денудационни повърхнини;
- на югоизток и юг - нископланински ридов релеф със слабо издигната инициална повърхнина.

В района са застъпени и някои акумулационни типове релеф - алувиални и алувиално-пролувиални равнини с кватернерна възраст – речната тераса на р. Искър /източно от Люти брод/ и тези на някои от нейните по-големи притоци

Град Мездра попада в западната област на Предбалканската морфоструктурна зона-Мездренско котловинно разширение със средна надморска височина 270 м. В района преобладават споени седиментни скали (долно кредни варовици, мергели, пясъчливи варовици, пясъчници), неспоени скали (кватернерни материали- пясъци, глини, льос и алувиални наслаги) - устойчиви на ерозия. Град Мездра е разположен върху скална подложка на палеогенска пясъчлива свита. Над скалната подложка се разкриват пясъчливи делувиални глини с променлива мощност. По лявата тераса на река Искър залягат мощни алувиални отложения (глини, глинести пясъчници и чакъли).

Фигура 2. Релеф на България (надморска височина в m)

2.2. Полезни изкопаеми

На територията на общината се добиват **нерудни полезни изкопаеми** (строителни материали). Характерни за района са находищата на **скално-облицовъчни материали** - варовик (т.н. „врачански камък“) с разновидности от: светлосиви до тъмнобежови варовици с кварц, петнисто-ивичести бежови до сиви варовици, относително чисти бежови варовици, едропетнисти варовици. Продуктивният хоризонт се състои от относително чисти и условно петнисто-ивичести варовици. **Варовиците** съдържат манганови окиси и хидроокиси под формата на черни точки и петна до тънки къси прожилки. На територията на общината се добива суровина за производство на хидратна вар, както и **кариерни инертни материали**.

2.2. Климат

В климатично отношение общината попада в умерено-континенталната подобласт от Европейско-континенталната климатична област и се отнася към **Предбалканския припланински климатичен район**. (виж фиг. 3)

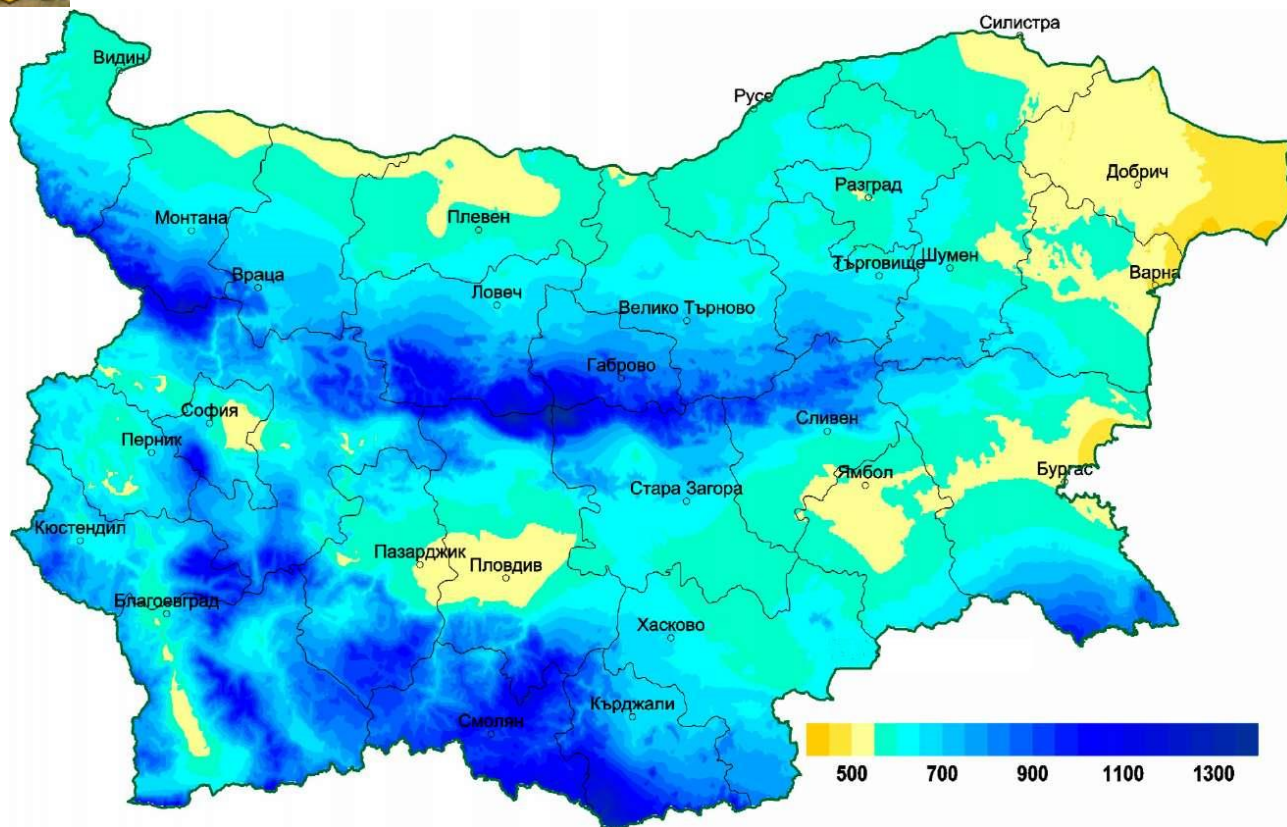

Фигура 3. Климатични области в България²

Атмосферната циркулация е от антициклонален тип, свързана е с активен въздушен пренос и оказва прочистващо влияние. Средноденонощната годишна температура на въздуха е 11,1С. Средномесечната амплитуда на въздуха е 9,3С. Характерна особеност на термичния режим през зимата са честите и продължителни температурни инверсии. Средномесечната относителна влажност на въздуха е 72%. През студеното полугодие средните месечни стойности на относителната влажност на въздуха се изменят от 66 до 81%, а през топлото полугодие от 59 до 66%.

Средногодишната сума на **валежите** е 811 мм. Максималното количество на валежите е през пролетта и лятото, съответно 236 и 246 мм. Валежите са сравнително равномерно разпределени по месеци, но има продължителни периоди без валежи. В някои месеци средно 15-20 дни са без валежи. Най-големите валежи са през месеците май и юни - над 100 мм, а най-слаби – през зимните месеци.(виж фиг 4.) Средната височина на снежната покривка е около 10 см, а средногодишния брой на дните със снежна покривка е под 50. Късните пролетни слани и мразове в ниските части падат през третата десетдневка на април, а в по-високите части с пет-десет дни по-късно. Най-ранните есенни слани падат в началото на октомври (за по-ниските части) и в края на септември (за по-високите части).

² Източник: Агронет, 2006

Фигура 4. Пространствено разпределение на годишните валежи (в мм) в България³

По отношение на **вятъра** преобладава тихото време - 58%. Преобладаващи са северозападните ветрове със средногодишна скорост 1,6 м/с. Броят на дните с вятър над 14 м/с е 5,3 дни/годишно. Честотата на вятъра по скорост годишно е следната: 0,1 м/с – 72,3%, 2-5 м/с – 23%, 6-9 м/с – 3,2%, 10-13 м/с – 0,7%. Вятърът е от особено голямо значение за естественото пречистване на въздуха и разсейването на локалните приземни концентрации на вредности на по-голяма площ и намаляването на техните стойности до допустимите. От основните му характеристики - посока и скорост, зависят посоките и разстоянията, до които достигат със съответната концентрация праховите и газови вредности. От тази гледна точка от съществено значение е броят на дните с малка скорост на вятъра, когато приземната концентрация на вредни вещества достига максимални стойности.

Интензивността на сумарната **слънчева радиация** (образувана от пряка и разсеяна слънчева радиация) е в пряка зависимост от височината на слънцето над хоризонта и от прозрачността на атмосферата, характеризирани главно чрез облачността. Сумарната слънчева радиация има характерен дневен и годишен ход с максимум по обед и през лятото при напълно ясно небе. За територията на общината сумарната годишна слънчева радиация е около 5 200 MJ/м². Слънчевото греене като продължителност е различно през различните

³ Източник: “Доклад за пространственото разпределение на почвеното засушаване в България и неговото териториално разпределение”, проф. д-р Веселин Александров, Националният институт по хидрология и метеорология на БАН

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МЕЗДРА ЗА ПЕРИОДА 2016-2020 Г.

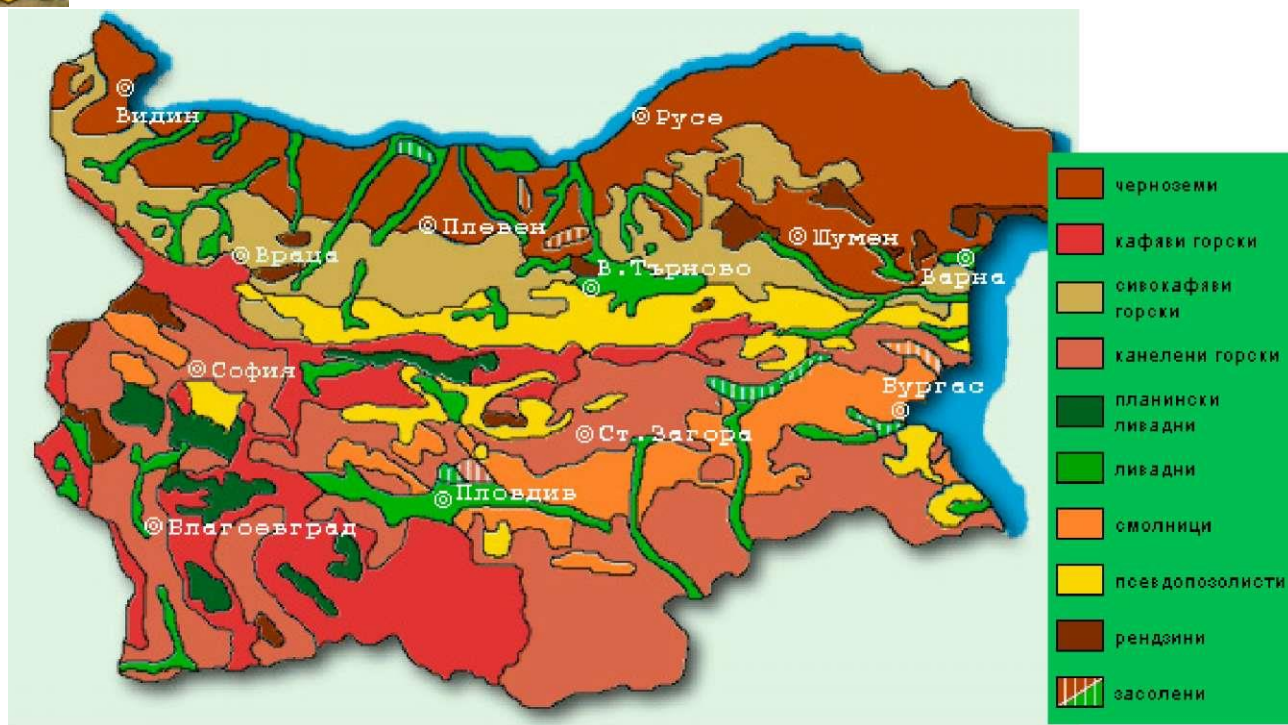
сезони и зависи от два основни фактора - режим на облачност и продължителност на деня. Средногодишната продължителност на слънчевото греене е около 2 200 часа. Облачността има максимум през зимните месеци (среден бал 7,1), което намалява около 72% притока на топлина към земната повърхност.

Мъглите се образуват като резултат от съчетаването на климатичните условия и физико-географските характеристики на района. Това е състояние на въздуха в приземния слой, когато видимостта е под 1 км. Кондензацията на наличните водни пари във въздуха в следствие на понижената температура за дадената относителна влажност предизвиква повишаване на концентрацията на различните замърсители на въздуха, които се явяват център за кондензацията на водните пари. Намалената видимост е резултат от кондензацията на водните пари и замърсяването на въздуха с прах, сажди и оксиди от изгарянето на течни и твърди горива и други горими продукти. Разсейването на мъглите става с повишаването на температурата през деня, усилването на турбулентността на въздуха, появяването на вятър, разрушаването на температурната инверсия.

2.3. Почви

На територията на общината са разпространени следните почвени типове: сиви и кафяви горски почви, хумусно-карбонатни почви, алувиални почви. (виж фиг. 5) Преобладаващ почвен тип са **сивите горски почви**, заемащи междинно място между излужените черноземи в равнинната част и кафявите горски почви в по-високите части на Стара планина.

Покрай водното течение на р. Искър се срещат **алувиални почви** като резултат от дългогодишно отлагане на наносни материали. При тях няма формирани генетични хоризонти и количеството на хумуса и общия азот не се подчинява на общите закономерности. По отношение на механичния състав, преобладаващи са леко **песъчливо-глинестите и средно песъчливо-глинестите почви**. Като цяло механичния състав е благоприятен и осигурява добър водно-въздушен режим.

Фигура 5. Почвени типове в България⁴

2.4. Водни ресурси

Повърхностни води

Територията на общината попада в Черноморската водосборна област, подобласт на директно оттичане към река Дунав, Дунавски водостопански район.

Основна водна артерия на територията на общината е **река Искър и нейните притоци (Моравейска, Крапешка, Типченишка, Боденска и др.)**. Реката води началото си от Рила планина. Река Искър е единствената река в страната, която извира от Южна България, пресича Стара планина и се влива в река Дунав. Средният наклон на реката е 6,7%, гъстотата на речната мрежа е 1,1 км/кв. км., а водосборната площ 8 646 кв. км. В река Искър се вливат 25 притока. Водното ѝ количество е изобилно и сравнително постоянно. Режимът на оттока е регулиран от изградената хидротехническа система. Общината попада в средното течение на реката. Сравнително стръмния релеф в Искърското дефиле предопределя бързото оттичане на временните валежни води към реката. Поради големите разлики в надморската височина във водосбора тези стойности се изменят в широки граници: от 811 мм за станция Враца до над 1100 мм в най-високите части на водосбора.

Основните хидроложки показатели за района са както следва:

- модул на годишния отток: 7,5-10 л/сек.км²;
- модул на зимния отток: 4-5 л/сек.км²;

⁴ Източник: Агронет, 2006

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МЕЗДРА ЗА ПЕРИОДА 2016-2020 Г.

- модул на пролетния отток: 7,5-10 л/сек.км²;
- модул на летния отток: 2-3 л/сек.км²;
- модул на есенния отток: 3-4 л/сек.км²;
- продължителност на периода на пълноводие: 4 месеца (февруари-юни);
- продължителност на периода на маловодие: 2 месеца (август-октомври);
- обем на оттока през периода на пълноводие: 50% от годишния отток;
- обем на оттока през периода на маловодие: 5-10% от годишния отток.

Основните орохидрографски елементи на река Искър при ХМС 112 (с. Ребърково) са следните:

- площ на водосборната област- 4 824 км²;
- среден наклон на реката- 11,9%;
- дължина на реката- 192,3 км.;
- среден наклон на водосборната област - 0,19 ;
- гъстота на речната мрежа- 1,30 км/км²;
- залесеност- 48%.

Предвид климатичните зоналности на водосбора реката е с дъждовно-снежно подхранване и неустойчиво фазово разпределение на оттока. Фазата на пълноводие е пряко свързана със снеготопенето, а на маловодието е през периода юли-август месец.

Подземни води

Съгласно хидроложкото райониране, подземните води се отнасят към Севернобългарския хидрогеоложки район. Подземните води в района на Искърското дефиле се обособяват в две групи - подземни води в кватернерните отложния и подземни води в Старопланинските интрузиви.

Подземните води в кватернера са привързани към алувиалните и пролувиални отложения в терасата на река Искър. Алувиалните отложения са представени от чакъли, пясъци и по-рядко глини. Грунтовете води са в пряка хидравлична връзка с водите на река Искър.

Старопланинските интрузиви са представени от гранодиорит-гранитов комплекс. В него се различават два типа подземни води: **пукнатинно-грунтови и пукнатинно-жилни**. Те се дренират във вид на извори с дебит от 0.02 до 0.5 л/с за пукнатинно-грунтовете и от 0.5 до 60 л/с за пукнатинно-жилните. По химичен състав те са пресни и ултрапресни.

За формирането на подземните води в района на Искърското дефиле на първо място значение имат геоложките фактори. За карстовата зона Черепиш естественото дрениране на карстовите води се оценява на около 400 л/с. Оцененото водно количество на карстовите води е около 39% от годишната сума на валежите, изчислена средно на 1 030 мм/год. В хълмистата част на общината (землищата на селата Върбешница, Горна Кремена, Крапец и др.) се наблюдават **карстови подземни води**. Геоморфоложки района е изграден от гънково-блокови и сводово-блокови структури със сложен геолого-тектонски строеж (преобладават изветрели метаморфни комплекси, които формират карстовите подземни води). Карстовите извори в

района са с висок и променлив дебит.

На територията на общината не са установени термални минерални води.

2.5. Растителен свят

Според „Класификационна схема на типовете горски месторастения в България“, територията на общината попада в Мизийската горскорастителна област, подобласт Северна България. Във вертикално отношение се разграничават следните два пояса - **Долен равнинно-хълмист и хълмисто-предпланински пояс на дъбовите гори и Среден планински пояс на горите от бук и иглолистни.**

Растителността в **първия пояс** е представена от чисти и смесени благоунови и церови формации със спътници от горун, габър, клен, мъждрян, бор, топола, акация, липа. От храстовите видове се срещат дрян, глог, смрадлика, драка, шипка, птиче грозде. Тревната растителност е представена от типичните за дъбовите гори видове: житни треви, острица, ягода, къпина, мащерка, коприва, жълт кантарион и др. Във **втория пояс** естествената растителност е представена от зимен дъб, бук, цер, сребролистна липа, явор, габър, трепетлика.

Горите, независимо от собствеността, се стопанисват на база одобрени лесоустройствени проекти с 10-годишен ревизионен период. Съобразно вида на специалните функции при стопанисването на дървостойките, на територията на община Мездра определящо значение имат водоохранните им и водозащитни, противоерозионни, мелиоративни и рекреационни функции. **Горските ресурси** способстват за развитие на земеделието, дървообработването, добивната промишленост и преработвателната промишленост. В общината съществува една обширна екологично чиста зона, богата, пригодна за земеделие почва, в която може да се произвеждат хранителни продукти от деклариран с геохимични изследвания на почвата район. Съществуващите планини и гори са подходящи за развитие на някои специфични форми на ловен, риболовен и спелеоложки туризъм. Основните дървесни видове в дървопроизводствените площи са черен бор, бук, зимен дъб, благун, цер, келяв габър, бял бор, акация и сребролистна липа.

Изготвен е публичен регистър на дълготрайните декоративни **дървета с възраст над 20 години**, намиращи се в регулационните граници на общината.

От **лечебните растения** на територията на общината се срещат бял равнец, бъзак, див джоджен, див пелин, жълт кантарион, маточина, кукуряк, смрадлика и др. Лечебни растения с ограничено разпространение във Врачанска област са червен божур, лечебна иглика, лазаркиня, лудо биле и др., като за тяхното събиране се правят предварителни заявки от билкозаготвителите и след отпускане на квотите от МОСВ се прави разпределение от РИОСВ. Отделни видове диворастващи лечебни растения се поставят под специален режим на опазване и ползване, когато биологичното разнообразие или ресурсите им проявяват трайна тенденция към намаляване. Около 750 растения от българската флора се ползват като лечебни растения, 365 от тях са описани само на територията на ПП „Врачански Балкан“. На територията на общината са регистрирани 4 билкозаготвителни пункта.

2.7. Животински свят

Община Мездра по зоогеографско райониране попада в Северен регион, Старопланински район, където се включва територията на Предбалкана.

Фауната е с преобладаващо евросибирско и европейско разпространение и по-слабо – средиземноморско. В планинската част се срещат сърна, елен, дива свиня, заек, а от птиците – представители на семействата Вранови, Стърчиопашкови, Овесаркови, Гълъбови и др. По течението на р. Искър преминава прелетния път на водоплаващите и блатни птици.

Защитени животински видове на територията на общината са ням лебед, речен орел, ястреб-кокошкар и египетски лешояд и смок мишкар. Под специален режим на ползване са охлювите и жабите (изисква се регистрация в РИОСВ на хората, извършващи такава дейност).

Животински видове, под специален режим на ползване, са лозовия охлюв (*Helix lucorum*) и градинския охлюв (*Helix pomatia*). Лицата, които изкупуват охлюви с цел търговия са длъжни всяка година в срок до 1-ви май да уведомят писмено РИОСВ – Враца. През 2014 всички собственици на пунктове са декларирали, че разполагат с необходимото оборудване и са уведомени за изискванията, на които трябва да отговарят пунктовете. При започване на дейността си пунктовете следва да са оборудвани с хладно помещение, сито с размер на дупките 28 мм. в диаметър и чували тип “гаци”. Периодът за събиране и изкупуване на живи охлюви за търговски цели или фермерно отглеждане е от 10 май до 30 юни включително. Съгласно графика за контролната дейност на РИОСВ – Враца са извършени проверки на пунктове за изкупуване на охлюви на територията на общината.

2.7. Защитени територии

Значима промяна в областта на околната среда е голямото нарастване на обектите на НЕМ (Национална екологична мрежа), която включва защитени територии и защитени зони. Това се дължи изцяло на обявените през 2007-2008 г. защитени зони (ЗЗ) по НАТУРА 2000. Понастоящем обектите на НЕМ заемат 26,79% от общинската територия или 139,02 кв. км. Въпреки че делът им в национален мащаб е под средния за страната, нарастването спрямо 2006 г. е повече от два пъти. На територията на община Мездра обекти на НЕМ са над средното ниво за област Враца, което е 18,76%. Общината запазва и много висок дял на защитените територии – 12,22%, което е повече от два пъти спрямо средния дял за страната от 5,2%.

Защитени територии в община Мездра (по смисъла на Закона за защитените територии (ЗЗТ)) са:

- **част от Природен парк „Врачански Балкан“** – обща площ 28 803,9 ха, от които 6 174,8 ха (21,4%) на територията на община Мездра (населени места - с. Елисейна, с. Зверино, с. Лютиброд, с. Очиндол). Паркът е обявен за защитена територия със Заповед №1449 /21.12.1989 г. на Комитета за опазване на околната среда, а от месец март 1997 г. е обявен за защитен обект с международно значение. Територията на

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МЕЗДРА ЗА ПЕРИОДА 2016-2020 Г.

парка е разположена в землищата на три области (Враца, Монтана и София) и пет общини (Враца, Мездра, Криводол, Вършец и Своге). Биоразнообразието е на много високо ниво - над 700 вида висши растения, 90 вида птици, над 500 пещери, пропасти, скални и пещерни феномени. Управлението се извършва от дирекция със седалище в гр. Враца.; Собственост: частна, общинска публична и държавна публична;

- **Природна забележителност „Новата пещера“** – пещера със синтрови панички и езерца; 05 ха; в землището на с. Лютиброд; Представлява зала с дълбочина 20 м. с интересни варовикови образувания. Обявена със Заповед №2632/21.09.1962 г. Собственост: държавна публична.
- **Природна забележителност „Пещера Говедарника“** – пещера с гравирани надписи и рисунки на елени; 2,5 ха; в землището на с. Царевец; Обявена със Заповед №1799/ 30.06.1972 г. на МГОПС. Собственост: частна, общинска публична и държавна публична;
- **Природна забележителност „Ритлите“** – скали; Скалните стени, почти вертикални, са изградени от варовикови долнокредитни пластове. Високи са 60 - 80 метра. Дебелината им е от 260 см до 650 см. Между зъберите им личат останки от стари крепостни стени; 123,3 ха; в землището на с. Лютиброд; Обявена със Заповед №9733/27.05.1938 год. на КГГП при МС. Собственост: държавна публична и частна.

В природните забележителности се забраняват дейности, които могат да нарушат тяхното естествено състояние или да намалят естетическата им стойност. Обозначаването на природните забележителности се извършва с подходяща туристическа маркировка.

Защитени зони на територията на община Мездра (по Директивата за местообитанията):

- част от **защитена зона BG 0000166 ”Врачански Балкан”** - на територията на селата Елисейна, Зверино, Лютиброд, Моравица и Очиндол;
- част от **защитена зона BG 0001014 ”Карлуково”** – на територията на селата Горна Бешовица и Цаконица;
- част от **защитена зона BG 0001042 ”Искърски пролом – Ржана”** – на територията на селата Елисейна, Зверино, Злидол, Игнатица, Лютиброд, Лютидол и Оселна;
- част от **защитена зона BG 0000601 ”Каленска пещера”** – на територията на с. Кален;

Защитени зони на територията на община Мездра (по Директивата за птиците):

- част от **защитена зона BG 0002053 ”Врачански Балкан”** - на територията на селата Елисейна, Зверино, Лютиброд, Моравица и Очиндол;
- част от **защитена зона BG 0000332 ”Карлуковски карст”** - на територията на с. Горна Бешовица.

От **защитените растения**, включени в Червената книга на България, на територията на общината се срещат златиста власатка, горска съсънка, ванерова симфианда, маслиноподобно бясно дърво, червена (кавказка), липа и др.

На територията на общината са обявени и следните девет вида **вековни дървета**:

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
МЕЗДРА ЗА ПЕРИОДА 2016-2020 Г.**

1. Благун (200 г.) (*Quercus frainetto*) - с. Боденец;
2. Бряст (250 г.) (*Ulmus spp.*) - с. Типченица;
3. Бряст (340 г.) (*Ulmus spp.*) - с. Горна Кремена;
4. Круша (300 г.) (*Pyrus spp.*) - с. Лютидол, м. Паническа прека;
5. Летен дъб (280 г.) (*Quercus robur*) - с. Лик, м. Св. Илия;
6. Летен дъб (280 г.) (*Quercus robur*) - с. Ослен Криводол, м. Търновица;
7. Летен дъб (260 г.) (*Quercus robur*) - с. Ослен Криводол, м. Търновица;
8. Цер (200 г.) (*Quercus cerris*) – с. Ослен Криводол, м. Пановски кръст;
9. Цер (220 г.) (*Quercus cerris*) - с. Ослен Криводол, м. Пановски кръст.

3. Социално-демографски характеристики

3.1. Динамика на населението

По данни на НСИ, към 31.12.2014 г. населението на община Мездра е 20 118 д. или 11,48% от населението на област Враца. През периода 2010-2014 г. се наблюдава тенденция към намаление на населението в общината – намаление с 2 202 д. (10,95%) за 2014 г. спрямо 2010 г. (22 320 д.). За разлика от 2010 г., през 2014 г. градското население (50,58% или 10 176 д.) заема по-голям относителен дял в общината спрямо селското население (49,42% /9 942 д.).

3.2. Разпределение на населението по възрастов и полов признак

Разпределението на населението по възраст и пол е следното:

Таблица 1. Възrastова структура на населението на община Мездра за периода 2010-2014 г.

Показатели/Години	2010	2011	2012	2013	2014
Население - общо	22 320	21 436	21 029	20 596	20 118
мъже	10 760	10 520	10 300	10 086	9 855
жени	11 560	10 916	10 729	10 510	10 263
Под трудоспособна възраст	2 857	2 677	2 588	2 531	2 491
мъже	1 405	1 321	1 272	1 256	1 253
жени	1 452	1 356	1 316	1 275	1 238
В трудоспособна възраст	13 313	12 577	12 451	12 151	11 742
мъже	7 015	6 839	6 768	6 593	6 348
жени	6 298	5 738	5 683	5 558	5 394
Над трудоспособна възраст	6 150	6 182	5 990	5 914	5 885
мъже	2 340	2 360	2 260	2 237	2 254
жени	3 810	3 822	3 730	3 677	3 631

Източник: Национален статистически институт

Данните от таблицата показват, че по отношение на възрастовата структура на населението през периода 2010-2014 г. се наблюдават следните тенденции:

- Населението в под трудоспособна възраст намалява с 366 д. (12,8%) за 2014 г. (2

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МЕЗДРА ЗА ПЕРИОДА 2016-2020 Г.

491 д.) спрямо 2010 г. (2 857 д.);

- Населението в трудоспособна възраст намалява с 1 571 д. (11,8%) за 2014 г. (11 742 д.) спрямо 2010 г. (13 313 д.);
- Населението в над трудоспособна възраст намалява с 265 д. (4,3%) за 2014 г. (5 885 д.) спрямо 2010 г. (6 150 д.).

През разглеждания период данните от НСИ показват, че мъжете заемат по-голям дял спрямо жените в групата в трудоспособна възраст, за разлика от групите в под и над трудоспособна възраст, където жените са повече.

3.3. Естествен и механичен прираст на населението

Броят на населението в общината се обуславя и от факторите естествен и механичен прираст на населението.

Таблица 2. Естествено движение на населението по области, общини и пол за периода 2010-2014 г.

Година	Област/Община	Живородени			Умрели			Естествен прираст		
		всичко	момчета	момичета	всичко	мъже	жени	всичко	мъже	жени
2010	Област Враца	1 622	884	738	3 637	1 897	1 740	-2 015	-1 013	-1 002
	Община Мездра	198	110	88	423	227	196	-225	-117	-108
2011	Област Враца	1 594	819	775	3 442	1 782	1 660	-1 848	-963	-885
	Община Мездра	166	86	80	423	216	207	-257	-130	-127
2012	Област Враца	1 526	785	741	3 561	1 864	1 697	-2 035	-1 079	-956
	Община Мездра	154	72	82	412	216	196	-258	-144	-114
2013	Област Враца	1 388	704	684	3 212	1 745	1 467	-1 824	-1 041	-783
	Община Мездра	153	81	72	390	204	186	-237	-123	-114
2014	Област Враца	1 502	798	704	3 418	1 797	1 621	-1916	-999	-917
	Община Мездра	163	95	68	419	217	202	-256	-122	-134

Източник: Национален статистически институт

От данните в таблица 2 могат да се направят следните изводи по отношение на естественото движение на населението в община Мездра през периода 2010-2014 г.:

- **Раждаемостта** се характеризира с отрицателна тенденция – общият брой на живородените е намалял с 35 д.;
- **Смъртността** има колебливи стойности – в периода 2010-2011 г. се запазва постоянна, за 2012-2013 г. се отбелязва намаление в стойността ѝ, след което за 2014 г. отново има увеличение. Като цяло, изменението на смъртността в общината за 2014 г. спрямо 2010 г. е в посока намаление. В допълнение, може да се отбележи по-високата смъртност при мъжете;
- През целия разглеждан период смъртността бележи по-високи стойности спрямо раждаемостта, поради тази причина и **естественят прираст** в община Мездра за периода 2010-2014 г. се характеризира с отрицателни стойности.

Данните за механичното движение на населението в таблица 3 показват, че:

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
МЕЗДРА ЗА ПЕРИОДА 2016-2020 Г.**

Таблица 3. Механично движение на населението в община Мездра за периода 2010-2014 г.

Година	Заселени	Изселени	Механичен прираст
2010	603	680	-77
2011	277	361	-84
2012	194	343	-149
2013	231	427	-196
2014	330	552	-222

Източник: Национален статистически институт

Броят на заселените до 2013 г. бележи тенденция към намаление (намаление с 372 д. за 2013 г. спрямо 2010 г.), след което започва да нараства (увеличение с 99 д. за 2014 г. спрямо 2013 г.). Броят на изселените също намалява до 2012 г. (намаление с 337 д. за 2012 г. спрямо 2010 г.), след което започва да нараства (увеличение с 209 д. за 2014 г. спрямо 2010 г.).

През целия разглеждан период (2010-2014 г.) броят на изселените е със значително по-високи стойности спрямо този на заселените, което е видно и от отбелязаните стойности за механичния прираст в общината, който остава отрицателен.

**3.4. Средногодишна продължителност на живота на населението на област Враца.
Прогноза за населението на област Враца и община Мездра в средносрочен и дългосрочен
аспект**

Данните в таблица 4 показват, че през периода 2008-2014 г. е постоянна тенденцията на увеличаване на средната продължителност на живот на населението в област Враца, като тя е по-висока при жените.

**Таблица 4. Средна продължителност на живота на населението за област Враца по пол
за периода 2008-2014 г.**

Област	2008-2010 г.			2009-2011 г.			2010-2012 г.			2011-2013 г.			2012-2014 г.		
	Общо	Мъже	Жени	Общо	Мъже	Жени	Общо	Мъже	Жени	Общо	Мъже	Жени	Общо	Мъже	Жени
Враца	71,97	68,41	75,72	72,12	68,79	75,76	72,15	68,84	75,60	72,34	68,93	76,13	72,51	69,06	76,34

Източник: Национален статистически институт

Прогнозата за населението на област Враца до 2070 г., при хипотеза на конвергентност, е следната:

Таблица 5. Прогноза за населението на област Враца за периода 2015-2070 г.

Област / Пол	При хипотеза за конвергентност ¹												
	Години												
	2015	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050	2055	2060	2065	2070	
Враца	172 064	157 687	144 489	132 196	120 694	109 972	100 044	90 917	82 453	74 606	67 449	61 091	
Мъже	84 547	77 347	70 892	64 950	59 396	54 262	49 494	45 066	40 922	37 076	33 609	30 553	
Жени	87 517	80 340	73 597	67 246	61 298	55 710	50 550	45 851	41 531	37 530	33 840	30 538	

¹ При хипотеза за конвергентност: Този вариант се определя като реалистичен и е съобразен с нормативните изисквания на Европейския съюз за демографското и социално-икономическото развитие на страните членки.

Източник: Национален статистически институт

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МЕЗДРА ЗА ПЕРИОДА 2016-2020 Г.

Прогнозата за населението на област Враца в дългосрочен аспект очертава негативна тенденция. Населението в областта ще намалее с 39 868 д. (23,17%) до 2030 г., с 81 147 д. (47,16%) до 2050 г. и със 110 973 д. (64,5%) до 2070 г. спрямо броя за населението към настоящия момент (2015 г. – 172 064 д.), т.е. повече от половината.

На таблица 6 са представени прогнозни стойности за броя на населението на община Мездра за периода 2015-2020 г.:

Таблица 6. Прогноза за населението на община Мездра за периода 2015-2020 г.

Години	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Община Мездра	19 756	19 400	19 051	18 708	18 371	18 041

Източник: Национален статистически институт

Видно от таблицата е, че за община Мездра се очертава същата негативна тенденция по отношение на броя на населението, както и при прогнозните стойности за област Враца. Населението в общината ще намалее с 1 048 д. (5,3%) до 2018 г. и с 1 715 д. (8,7%) до 2020 г. спрямо броя му към настоящия момент (2015 г. – 19 756 д.).

3.5. Доходи и заетост на населението

На таблица 7 са представени данни относно средногодишния доход на лице от домакинство в община Мездра за периода 2010-2014 г.:

Таблица 7. Средногодишен доход на лице от домакинство за периода 2010-2014 г.

	2010 г.	2012 г.	2013 г.	2014 г.
България	3 648 лв.	4 327 лв.	4 814 лв.	4 813 лв.
Област Враца	3 798 лв.	3 723 лв.	4 108 лв.	4 234 лв.

Източник: Национален статистически институт

Данните от таблицата показват, че средногодишния доход на лице от домакинство в област Враца е сравнително близък с отчетения на национално ниво. Средногодишния доход на лице от домакинство в областта е нараснал с 436 лв. (11,5%) за 2014 г. спрямо стойността му през 2010 г. (3 798 лв.). Отчетените стойности на показателя за областта през 2014 г. показват, че доходът на лице от домакинство в областта е с 579 лв. по-нисък спрямо отчетения за страната (2014 г. – 4 813 лв.).

По отношение на **заетостта**, в общината през 2013 г. в различните отрасли на икономиката са наети 3 550 д. или 37,2% от икономически активното население. След съпоставка на показателя със средното ниво на заетост за страната (80,1%) и за област Враца (48,0%) може да се обобщи, че е налице проблем със заетостта на населението в общината. Броят на заетите лица и относителния им дял по икономически сектори са представени по-долу:

- **Първичен сектор** – 102 наети лица (2,9%);
- **Вторичен сектор** – 1 199 наети лица (33,8%);

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
МЕЗДРА ЗА ПЕРИОДА 2016-2020 Г.**

- **Третичен сектор** – 2 249 наети лица (63,3%).

Високият брой на наетите в третичния сектор се дължи на неблагоприятното развитие на вторичния сектор (промишлеността). Поради свиване или пълното закриване на промишлени производства, част от наетите лица се пренасочват към отрасли от третичния сектор (услуги) – търговия и ремонтни дейности, транспорт и складиране, хотелиерство и ресторантьорство и др.

Данни за безработицата, търсенето и предлагането на трудовия пазар в общината са представени на таблицата 8:

Таблица 8. Безработица в община Мездра за периода 2010-2014 г.

	2010 г.	2012 г.	2014 г.
Брой безработни (бр.)	1 137	1 525	1 334
Регистрирани безработни до 29 г. (вкл.) (бр.)	193	277	219
Регистрирани безработни с регистрация над 1 г. (бр.)	394	508	641
Равнище на безработица (%)	11	16,1	14,1

Източник: Записка – Общ устройствен план на община Мездра

Данните от таблицата ясно очертават негативна тенденция по отношение на безработицата в община Мездра през разглеждания период – броя на безработните се е увеличил със 197 д. (17,3%) за 2014 г. спрямо началото на периода (2010 г. – 1 137 д.). Броят на безработните младежи (до 29 г. вкл.) нараства с 26 д. (13,5%) за 2014 г. спрямо 2010 г. Значително нараства и броя на регистрираните безработни с регистрация над 1 г. – увеличение с 247 д. (62,7%) за 2014 г. спрямо началото на периода. Равнището на безработицата се е повишило с 3,1% за 2014 г. спрямо 2010 г. Към 31.12.2014 г. равнището на безработица в общината е с по-високи стойности от средното за страната (10,5%), но е значително по-ниско от средното за област Враца (21,6%).

4. Икономически характеристики

4.1. Състояние на основните икономически сектори

Данни за нетните приходи от продажби на нефинансовите предприятия по икономически дейности за община Мездра за периода 2009-2011 г. са представени на таблица 9:

Таблица 9. Нетни приходи от продажби на нефинансовите предприятия за периода 2010-2013 г. по икономически дейности

Икономически дейности	2009 г.	2010 г.	2011 г.
	Нетни приходи от продажби (хил. лв.)		
Община Мездра	169 959	125 316	100 845
Селско, горско и рибно стопанство	1 786	3 260	7 298
Преработваща промишленост	62 336	49 243	31 056
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	3 821	5 797	5 882
Строителство	20 749	11 808	6 391

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
МЕЗДРА ЗА ПЕРИОДА 2016-2020 Г.**

Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети	69 375	42 462	37 067
Транспорт, складиране и пощи	2 687	3 811	3 940
Хотелиерство и ресторантьорство	1 949	2 309	2 105
Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	632	575	666
Операции с недвижими имоти	594	651	593
Професионални дейности и научни изследвания	369	431	243
Административни и спомагателни дейности	703	547	1 055
Хуманно здравеопазване и социална работа	4 906	4 365	4 467
Други дейности	52	57	82

Източник: Общински план за развитие на община Мездра за периода 2014-2020

Данните в таблицата показват, че **най-голям ръст** в нетните приходи от продажби на нефинансовите предприятия, функциониращи на територията на общината е отчетен за дейностите „Селско, горско и рибно стопанство“ (308,6%), „Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива“ (53,9%) и „Транспорт, складиране и пощи“ (46,6%). Значителен **спад** в нетните приходи от продажби е отбелязан при дейностите „Строителство“ (69,2%), „Преработваща промишленост“ (50,2%) и „Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети“ (46,6%).

По отношение на броя на предприятията според заетите в тях лица могат да бъдат направени следните изводи за периода 2009-2012 г.: по данни на НСИ, към края на 2012 г. на територията на общината най-разпространени са микропредприятията (до 9 заети), които заемат дял от 92,3%. Малките предприятия (10 до 49 заети) заемат дял от 6%, а средните предприятия (50 до 249 заети) - 1,7%. На територията на общината няма големи предприятия (с над 250 заети).

Малките и средните предприятия реализират продукцията си предимно в района. Те не са на високо техническо и технологично ниво и въпреки увеличаването на ДМА, иновациите и условията на труд са на такова равнище, че те могат да бъдат изтласкани от пазара, ако не се въведат стандартите на ЕС.

• **Селско стопанство**

В аграрния сектор най-развито е растениевъдството. Предпоставки за това се явяват: наличните земеделски земи, почвено-климатичните условия, традициите и производствения опит на населението в отглеждане на определени селскостопански култури.

Растениевъдство

Земеделските територии заемат 291 360 дка или 56,1% от цялата територия на общината. Най-голям относителен дял от земеделските територии заемат обработваемите земи, които за 2013 г. заемат 63,9% от площта на земеделските територии. В структурата на обработваемите земи най-голям дял заемат нивите, следвани от естествените ливади и трайните насаждения.

Почвените условия в комбинация с климатичната характеристика на общината са благоприятна предпоставка за развитие на **зърнопроизводството**. Развитието на зърнопроизводството се дължи на субсидирането на редица зърнени култури, формирането на големи масиви от обработваеми земи, засети с определена култура, високата степен на механизация на производството, осигурения пазар на продукцията и др. Сред най-

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МЕЗДРА ЗА ПЕРИОДА 2016-2020 Г.

разпространените *зърнени култури* на територията на общината са пшеницата, ечемика и царевичата. От *техническите култури* с най-големи площи е маслодайният слънчоглед. *Трайните насаждения* са от лозя и овощни масиви. Такива по-големи масиви има в землищата на селата Лик, Типченица, Оселна, Долна Кремена и в землището на гр. Мездра. Разширява се оранжерийното производство (30 дка. оранжерия в с.Зверино и 30 дка. край град Мездра на ЕТ "Озирис – Цветан Йорданов").

Основни земеделски структури в община Мездра са частните кооперации, земеделските фирми, арендаторите, частните семейни стопанства и личните стопанства. Наличието на едри арендатори, които изнасят селскостопанска продукция без да я преработват се отразява негативно върху добавената стойност и заетостта в отрасъла.

Животновъдство

Животновъдството е по-слабо развито в сравнение с растениевъдството. Продукцията, която се произвежда се ползва предимно за лични нужди на населението. Животните се отглеждат главно в семейните дворове, като само част от произведената животинска продукция е с пазарно предназначение. В община Мездра има предимно малки животновъдни ферми, като средните по големина ферми са рядкост. Добри условия за развитие на животновъдството съществуват в северната част на общината, където се отглеждат и зърнено-фуражни култури. Такива са населените места, разположени на север от долината на р. Искър (гр. Мездра и селата Горна Кремена, Долна Кремена, Руска Бела, Цаконица и Царевец). През последните години бяха изградени животновъдни обекти в селата Горна Кремена и Царевец.

• **Горско стопанство**

Общата площ на община Мездра е 519,112 кв. км., като близо 37,8% от нея са заети от гори. По-голяма част от ландшафтите са антропогенизирани. Около 70% от залесените площи попадат в подпояса на равнинно-хълмистите дъбови гори и подпояса на хълмисто-предпланинските смесени широколистни гори.

Горите и другите земи, включени в горския фонд на общината се стопанисват от Държавно горско стопанство (ДГС) Мездра. Средният размер на годишното ползване от горите е около 150 000 куб. м. стояща маса (с клони), в която най-голям е делът на дървата, отпада и дребната строителна дървесина.

От страничните ползвания от горите са застъпени паша на едър и дребен добитък (кози), добив на листников фураж и сено, бране на горски плодове, липов цвят, гъби и др.

По форма на собствеността горските се разпределят както следва:

- Държавен горски фонд (ДФФ) – 14 520 ха;
- Частни физически лица – 5 048 ха;
- Частни юридически - 281 ха;
- Общинска собственост - 293 ха;
- Собственост на религиозни организации - 14 ха.

По видов състав, горите в общината се разделят, както следва:

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МЕЗДРА ЗА ПЕРИОДА 2016-2020 Г.

- Иглолистни – 1350 ха;
- Широколистни високостеблени – 2773 ха;
- Издънкови за превръщане в семенни – 9782 ха;
- Вискостеблени – 5453 ха.

Освен тези площи в общата цифра на горските територии има и незалесена площ /поляни, ливади, пътища, просеки, скали, сипеи, реки с площ 798 ха./.

Горите с държавно значение са разпределени в следните групи: гори със специално предназначение (защитни и рекреационни гори и територии, защитени природни територии и др.), гори със стопанско предназначение и горски пасища. Горите и земите в защитените територии също са със специални функции и мероприятията в тях се определят от Закона за защитените територии. На територията на Държавно горско стопанство „Мездра“ площта на насажденията и културите в защитните и рекреационни гори и горите в защитените територии са 67% от цялата залесена площ.

• **Промисленост**

Добивна промисленост

През периода 2012-2015г. се отбелязва спад в развитието на добивната промисленост. В същото време в добивната промисленост през последните години са въведени нови технологии и нова високопроизводителна техника.

Най-развит е **добивът и преработката на нерудни материали**. Регионът е сравнително богат на висококачествени строителни и облицовъчни материали. Основните кариери за добив на врачански варовик са разположени по линията Върбешница-Горна Кремена-Царевец. Значителна част от продукцията е насочена за износ.

С нарушен механичен състав са естествените релефни форми при кариерите на фирмите “Монолит” ЕАД, “Дионисо Марбле – България” ООД, “Булстоун” ЕООД, “Балканстон” ЕООД, „АТС – СТОУН” ООД, НИИ ”Геология и Геофизика” АД и „Кремена Стоун” ЕООД в селата Горна Кремена, Върбешница, Царевец. Това налага осъществяване на мерки за рекултивация и възстановяване на нарушените терени.

Преработваща промисленост

Основни структуроопределящи производства на територията на община Мездра са: производство на текстил и изделия от текстил; производство на облекло; производство на хранителни продукти, напитки; металургия, машиностроене и металообработване.

По отношение на преработващата промисленост може да се обобщи следното:

- Предприятията в текстилната промисленост се явяват основно като подизпълнители на продукцията;
- Фирмите за производство на хранителни продукти, напитки и тютюневи изделия отбелязват значителен спад през последните години;
- Характерно за сектора „Металургия, машиностроене и металообработване“ е производството на цилиндрични зъбни колела, оси, валове, двигателни мостове, резервни части, както и производството на изделия от техническа керамика;
- Дървопреработващата и мебелната промисленост се развиват, но с не особено високи

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МЕЗДРА ЗА ПЕРИОДА 2016-2020 Г.

темпове;

- Съвременно промишлено производство се свързва с производство на кабелни компоненти за автомобилостроенето и производство на изделия от керамика, предназначени за металургията, машиностроенето, текстилната и химическата промишленост.

• Туризм

В община Мездра има благоприятни условия и ресурси (природни и антропогенни) за развитие на туризма. Сред най-развитите форми на туризъм в общината са екологичния, културно-историческия, ваканционния, спортния, селския и конгресния туризъм.

За развитието на туризма в общината съществуват редица **предпоставки**: уникални *природни дадености* - ЗЗ „Карлуковски карст“, ЗЗ „Врачански Балкан“, ЗЗ „Искърски пролом“, ЗЗ „Карлуково“, ПЗ – „Ритлите“ (скално образувание), „Новата пещера“ в землището на Люти брод; богато *културно наследство* – три обекта от категория национално значение - Крепостта „Калето“ - Мездра, Средновековната крепост „Ритлите“ – Лютиброд и Средновековни графити „Говедарника“ - скална височина с плитки пещери - ниши, в землището на с. Царевец и др.; *близост до други обекти в съседни общини*, с които могат да създадат общ продукт в сферата на маршрутния туризъм, *близост до столичния град* – основен потребител на подобни услуги; *села, подходящи за развитие на селски туризъм*.

Също така на територията на общината са изградени и множество екопътеки и веломаршрути:

- „Горски свят“ – екопътека с опознавателен и възпитателен характер в околностите на село Очин Дол, с дължина около 7 км.;
- туристическа пътека с маршрут: село Очин Дол - хижа „Пършевица“;
- веломаршрут: с. Зверино - гара Елисейна - с. Зли Дол – с. Оселна - с. Зверино;
- веломаршрут: с. Зверино - с. Игнатица - с. Зверино;
- веломаршрут: с. Игнатица – Черепишки манастир – с. Игнатица;
- веломаршрут: с. Елисейна - махала Рекъта – с. Очин Дол;
- веломаршрут: с. Елисейна – премката „Ушите“ – хижа „Пършевица“;
- веломаршрут: с. Очин Дол - с. Елисейна;
- веломаршрут: с. Очин Дол - Оброк – с. Очин Дол – Левище.

5. Състояние на инфраструктурата

5.1. Водоснабдяване и канализация

Водоснабдяване

Населените места от община Мездра се обслужват от „ВиК“ ООД гр. Враца - район Мездра.

Основен водоизточник за град Мездра е хидровъзел „Среченска бара“, от който се водоснабдяват още общинските центрове Враца, Монтана, Берковица, частично Криводол и 25 прилежащи селища с общо население над 200 000 д. Град Мездра е последен консуматор на вода по веригата и водното количество, което получава варира между 20 л/с и 30 л/с. За да

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
МЕЗДРА ЗА ПЕРИОДА 2016-2020 Г.**

се осигури 100% водоснабдяване за населението на гр. Мездра е направено проучване на допълнителни водоизточници и са осигурени допълнителни количества вода, като проблемите, свързани с недостига на вода и въвеждането на режимно водоснабдяване вече са отстранени. Допълнително водоснабдяване се осигурява от местни водоизточници (каптажи), които осигуряват средно по 10 л/с. За високопланинските селища като Кален, Цаконица, Горна Бешовица, Долна Кремена, Зверино, Люти брод, Лик, Ослен Криводол са правени проучвания за допълнително водоснабдяване чрез каптиране на нискодебитни извори с малки каптажи или дренажи.

От друга страна, за град Мездра са изградени дълбочинни кладенци в землището на с.Брусен с дебит 18 л/с. В допълнение, ежегодно се отделят средства за проучвателни, проектни и строително-монтажни работи на водоснабдителни обекти.

Водоизточникът “Крапешко езеро” е с голям дебит, но се използва само за промишлени цели, тъй като качеството на питейната вода, която осигурява, не отговаря на стандарта за питейна вода (има силно повишено съдържание на амоняк). Към настоящия момент се проучват възможностите за използване на технология за очистване на водата.

Състоянието на ВиК мрежите и съоръженията в община Мездра към края на 2014 г. е представено на таблица 10:

Таблица 10. ВиК мрежи и съоръжения в община Мездра

Населено място	Водоизточник		Помпена станция (бр.)	Дължина на водопроводната мрежа		Година на изграждане
	Шахтов кладенец (бр.)	Каптаж (бр.)		външна (м.)	вътрешна (м.)	
гр. Мездра	-	2	2	41 329	35 412	над 50 г.
с. Боденец	-	-	-	2 903	7 720	над 50 г.
с. Брусен	-	-	-	3 715	5 236	над 50 г.
с. Върбешница	-	1	1	742	6 429	над 50 г.
с. Горна Бешовица	-	-	-	12 926	7 900	над 50 г.
с. Горна Кремена	-	2	1	5 927	6 511	над 50 г.
с. Долна Кремена	-	-	-	2 243	11 391	над 50 г.
с. Дърманци	-	1	1	3 561	4 914	над 50 г.
с. Елисейна	-	2	-	18 415	7 199	над 50 г.
с. Зверино	-	2	-	11 334	17 317	над 50 г.
с. Зли дол	-	1	-	1 360	1 699	над 50 г.
с. Игнатица	-	5	-	11 504	15 298	над 50 г.
с. Кален	-	-	1	7 920	4 930	над 50 г.
с. Крапец	-	1	1	2 292	4 381	над 50 г.
с. Крета	-	1	-	2 974	2 769	над 50 г.
с. Лик	-	1	1	5 039	7 463	над 50 г.
с. Люти брод	1	-	2	1 687	8 742	над 50 г.
с. Люти дол	-	4	-	6 938	7 435	над 50 г.
с. Моравица	1	-	1	4 927	6 283	над 50 г.
с. Оселна	-	2	-	5 178	5 777	над 50 г.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
МЕЗДРА ЗА ПЕРИОДА 2016-2020 Г.**

с. Ослен Криводол	-	1	-	1 296	3 816	над 50 г.
с. Очин дол	-	1	-	5 353	1 577	над 50 г.
с. Ребърково	-	1	-	5 517	4 514	над 50 г.
с. Руска бяла	-	1	-	7 321	5 675	над 50 г.
с. Старо село	1	1	2	2 868	6 811	над 50 г.
с. Типченица	-	2	2	4 863	9 190	над 50 г.
с. Цаконица	-	4	1	2 352	6 531	над 50 г.
с. Царевец	-	-	-	1 753	12 104	над 50 г.
Общо:	3	36	16	184 237	225 024	

Източник: Общинска администрация - Мездра

От данните в таблицата могат да бъдат направени следните изводи:

- На територията на общината има **3 шахтови кладенеца** (в селата Люти брод, Моравица, Старо село); **36 каптажа** (5 бр. – в с. Игнатица; по 4 бр. – в селата Люти дол и Цаконица; по 2 бр. – в гр. Мездра и селата Горна Кремена, Елисейна, Зверино, Оселна, Типченица; по 1 бр. – в селата Върбешница, Дърманци, Зли дол, Крапец, Крета, Лик, Ослен Криводол, Очин дол, Ребърково, Руска бяла, Старо село) и **16 помпени станции** (по 2 бр. – в гр. Мездра и селата Люти брод, Старо село, Типченица; по 1 бр. – в селата Върбешница, Горна Кремена, Дърманци, Кален, Крапец, Лик, Моравица, Цаконица);
- Дължината на външната водопроводна мрежа е 184 237 м., а на вътрешната – 225 024 м.;
- Цялата водопроводна мрежа на общината е изградена преди повече от 50 г.

На територията на общината „Напоителни системи” ЕАД стопанисва следните хидротехнически и хидромелиоративни съоръжения:

- Язовир „Върбешница”- намиращ се в с. Върбешница, изграден за напояване; с Общ обем 2 570 000 м³, залята площ 305 дка; към язовира има изграден масивен кантон;
- Язовир „Острог”- намиращ се в с. Люти брод; изграден за напояване; с Общ обем 212 000 м³;
- „Корекция на Долно Кремевско дере”- намира се в землището на Долна Кремена след основния изпускател на язовир „Долна Кремена”; дължинатана корекцията е 1 527 м.

През периода 2005-2015 г. за територията на община Мездра БДДР – гр. Плевен е издала 29 бр. разрешителни за водовземане от повърхностни водни обекти и 22 бр. - от подземни води. По-подробна информация е представена на таблица 11:

Таблица 11. Разрешителни за водовземане от водни обекти на територията на община Мездра

Повърхностни водни обекти				
№	Място на водовземането		Пояснение за обекта	Срок на действие на разрешителното
	Воден обект	Населено място		
1	р. Искър	с. Лютиброд	ВЕЦ Ритлите - Енерджи	2017 г.
2	р. Искър	с. Старо село, с. Струпец	ВЕЦ Струпец	2017 г.
3	р. Моравишка	гр. Мездра	валявица	2023 г.
4	р. Искър	с. Царевец, с. Ослен Криводол	ВЕЦ Царевец	2017 г.
5	р. Искър	с. Синьо Бърдо, с. Царевец, с. Ослен Криводол	ВЕЦ Поповица	2017 г.
6	р. Очинска	с. Елисейна	животновъдна ферма	2018 г.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
МЕЗДРА ЗА ПЕРИОДА 2016-2020 Г.

7	р. Ржана	с. Оселна	рибарник	2019 г.
8	р. Искър	с. Елисейна	ВЕЦ Гара Елисейна	2020 г.
9	р. Искър	с. Игнатица	животновъден свинекомплекс	2020 г.
10	р. Искър	с. Ребърково, с. Лютиброд	ВЕЦ Ребърково	2020 г.
11	р. Искър	с. Зверино	МВЕЦ Черепиш	2024 г.
12	р. Кременска бара	с. Брусен	МСИ	2020 г.
13	р. Ржана	с. Оселна	-	2016 г.
14	р. Искър	гр. Мездра	тмси	2021 г.
15	р. Искър	с. Габровица, с. Очин дол	ВЕЦ Габровица 1	2025 г.
16	р. Искър	с. Габровица, с. Очин дол	ВЕЦ Левище	2025 г.
17	р. Искър	с. Брусен	ВЕЦ Брусен	2021 г.
18	р. Ржанска (Оселна)	с. Зверино, с. Оселна	оранжерия	2021 г.
19	р. Искър	с. Старо село	ВЕЦ Бетани	2022 г.
20	р. Искър	с. Елисейна	МСИ	2020 г.
21	яз. Върбешница	с. Върбешница	кариера	2014 г.
22	яз. Върбешница	с. Върбешница	кариера	2014 г.
23	р. Ржанска (Оселна)	с. Оселна	оранжерия	2024 г.
24	р. Искър	гр. Мездра	МВЕЦ Мездра	2025 г.
25	р. Искър	с. Дърманци, с. Крета	ВЕЦ Калето	2035 г.
26	яз. Върбешница	с. Върбешница	-	2015 г.
27	яз. Върбешница	гр. Мездра	-	2018 г.
28	р. Искър	с. Старо село, с. Синьо бърдо	МВЕЦ Ослен	2016 г.
29	р. Искър	с. Оселна	ВЕЦ Надежда	2016 г.

Подземни води

№	Име на водоземно съоръжение	Населено място	Цел на ползване	Срок на действие на разрешителното
1	КИ Нов каптаж – ВиК Враца – Синьо бърдо	с. Старо село	за питейно-битови нужди	2025 г.
2	КИ Крушата – ВиК Враца – Цаконица	с. Цаконица	за питейно-битови нужди	2016 г.
3	КИ Каровец – ВиК Враца – Цаконица	с. Цаконица	за питейно-битови нужди	2016 г.
4	КИ Селището – ВиК Враца - Върбешница	с. Върбешница	за питейно-битови нужди	2016 г.
5	КИ Пещта – ВиК Враца – Кален	с. Кален	за питейно-битови нужди	2018 г.
6	КИ Долен Рангел – ВиК Враца – Ослен	с. Ослен, гр. Криводол	за питейно-битови нужди	2018 г.
7	КИ Калиновец – ВиК Враца – Руска Бела	с. Руска Бела	за питейно-битови нужди	2018 г.
8	КИ Сирман - ВиК Враца – Дерманци	с. Дърманци	за питейно-битови нужди	2018 г.
9	КИ Мокрешница – ВиК Враца - Моравица	с. Мокрешница	за питейно-битови нужди	2018 г.
10	КИ Заминец – ВиК Враца – Горна Кремена	с. Горна Кремена	за питейно-битови нужди	2018 г.
11	КИ Езерото – ВиК Враца – Горна Кремена	с. Горна Кремена	за питейно-битови нужди	2018 г.
12	КИ Любчово езеро – ВиК Враца – Старо село	с. Старо село	за питейно-битови нужди	2018 г.
13	КИ ЕВЕ – Леденика ММ – Руска Бела	с. Руска Бела	за СПВ и промишлено водоснабдяване	2020 г.
14	КИ Воденицата - ВиК Враца – Старо	с. Старо село	за питейно-битови нужди	2018 г.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
МЕЗДРА ЗА ПЕРИОДА 2016-2020 Г.**

	село			
15	КИ Манчовско езеро – ВиК Враца - Лютидол	с. Лютидол	за питейно-битови нужди	2018 г.
16	ТК Михаил – Маринов Лютидол - Мездра	с. Лютидол	за нуждите на животновъдството	2017 г.
17	ТК1 Инертстрой – Калето – Брусен - Мездра	с. Брусен	за промишлени нужди	2021 г.
18	ШК – Йотов стоун – Дърманци	с. Дърманци	за промишлени нужди	2018 г.
19	ШК - Петров – 95 – Робертино Кирилов – Мездра - Враца	гр. Мездра	други цели	2019 г.
20	ШК1 – Тихомир Йотов - Дърманци	с. Дърманци	други цели	2020 г.
21	Др. Отводняване ПСОВ – Община Мездра – Брусен	с. Брусен	други цели	2018 г.
22	ШК – Бензиностанция – Косаня - Мездра	гр. Мездра	други цели	2021 г.

Източник: Общинска администрация - Мездра

Съоръженията от водоснабдителната система (водоизточници, водопреносни и водоразпределителни съоръжения към тях) са изградени преди повече от 50 години, в резултат на което се получават големи скрити течове и аварии, а средните загуби достигат до половината от добиваните водни количества. Също така, 66% от водопроводната мрежа е изградена от етернитови тръби, които са стари и износени. Те често аварират, което нарушава водоснабдяването и влошава качеството на питейната вода, тъй като изисква допълнително обеззаразяване с хлор-газ. Реконструкцията на водопроводната мрежа, изградена от съдържащите азбест – етернитови тръби се извършва ежегодно, като се подменя с Ре тръби, но поради ограничени финансови средства процесът върви бавно.

По отношение на **водопроводната инфраструктура** в общината са предприети следните мерки: за 2014 г. са рехабилитирани общо 4 186 м. от водопроводна мрежа (с инвеститор ВиК -Враца), в т.ч.: между с. Елисейна и с.Очин дол– 75 м., с. Зверино – 314 м., с. Игнатица – 26 м., с. Оселна – 300 м., с. Руска бела – 1 764 /напор в помпена станция/, с.Кален - 206м.,с.Люти брод- 548м., с.Горна Кремена – 697м., с.Типченица – 160м., с.Дърманци – 96м.

За 2015 г. са рехабилитирани общо 5980 м. от водопроводната мрежа (с инвеститор ВиК - Враца), в т.ч.: подмяна на довеждащ водопровод Мездра – Враца – 696 м., подмяна на водопровод на ул. „Сливница”, град Мездра – 162 м., подмяна на вътрешен водопровод в град Мездра за условно чиста вода – 96 м., подмяна на уличен и напорен водопровод в с.Моравица – 778м., вътрешен водопровод в с.Елисейна – 80 м., с.Игнатица – 900 м. външен водопровод в м. „Султанско равнище”, с.Цаконица – 216 м. /външен водопровод до каптажа/, с.външен водопровод Мездра – с.Крета – 1116 м., подмяна на водопровод от с.Брусен до помпена станция на с.Лик – 1500 м.,

В резултат, относителният дял на населението с достъп до водопровод (%) е 100%.

Канализация

Канализационната мрежа на град Мездра е изградена на 100%, след завършване през последните години на участъци от колектора по ул. „Христо Ботев“. В останалите населени места на общината, с изключение частично на с. Зверино, няма изградена канализация.

През 2015 г. приключи изпълнението на проект „Доизграждане на канализационна мрежа и изграждане на ПСОВ – Мездра“ по ОП „Околна среда 2007-2013 г.“. В рамките на проекта са изпълнени и въведени в експлоатация четири подобекта: Изграждане на вътрешна канализационна мрежа в кв. „Лещака“ и в района около корекцията на река Боденска бара; Изграждане на външно ел.захранване и на трафопост; Реконструкция и рехабилитация на ВиК мрежа в централната градска част/ ул. „Ал.Стамболийски, ул. „Д.Благоев“ и ул. „Хр.Ботев“; Изграждане на пречиствателна станция за отпадъчни води на град Мездра с проектен капацитет 15 984 еквивалент жители. Официалното откриване на ПСОВ на град Мездра беше на 15.06.2015 г.

Канализацията и локализация на заустванията на територията на община Мездра са следните:

- **ОБЩИНА МЕЗДРА, Обект - Канализационна система на гр. Мездра**
Водоприемник: р. Върбешка (Боденска) бара, поречие Искър;
Точка на заустване - СШ 43° 08' 20,96" и ИД 23° 43' 25,68"
Надморска височина в точката на заустване: Н = 199,75 м.
- **„ТОШЕЛ – 92“ ЕООД, гр. София, Обект - Млекопреработвателно предприятие в с. Царевец, общ. Мездра, обл. Враца;**
Водоприемник: р. Косовец, поречие Искър;
Точка на заустване - СШ 43° 09'48.8" и ИД 23° 48'08.3"
- **„БАЛКАН – ИСКЪР“ АД, гр. Мездра, Обект - Машиностроително предприятие в гр. Мездра**
Водоприемник: р. Искър, поречие Искър;
Точка на заустване - заустване на бетонов канализационен колектор 0600 за смесен поток от дъждовни и битово-фекални отпадъчни води - в място/точка на заустване в изходящ канал на ВЕЦ „Мездра“ с географски координати:
СШ 43° 08'08.4" и ИД 23° 44'14.3"
Надморска височина в точката на заустване: Н = 195,10 м.
- **„ИНЕРТСТРОЙ - КАЛЕТО“ АД, гр. Мездра, Обект - Производствена база - ТМСИ и бетонов възел в землището на с. Брусен, общ. Мездра, обл. Враца**
Водоприемник: р. Искър, поречие Искър;
Точка на заустване - СШ 43° 08'02.2" и ИД 23° 43'45.5"
Надморска височина в точката на заустване: Н = 195,92 м.
- **„ХЕМУС - М“ АД, гр. Мездра. Обект - Завод за преработка на скално- облицовъчни материали в землището на гр. Мездра, обл. Враца**

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МЕЗДРА ЗА ПЕРИОДА 2016-2020 Г.

Водоприемник: р. Искър, поречие Искър;

Точка на заустване - СШ 43° 08'11.31" и ИД 23° 43'24.89"

Надморска височина в точката на заустване: Н = 199,0 м.

- **„ТЕХКЕРАМИК-М“ ООД, гр. Мездра, Обект - Предприятие за производство на техническа керамика в гр. Мездра, обл. Враца**

Водоприемник: р. Боденска бара, поречие Искър;

Точка на заустване - поток 1 - СШ 43° 09'15.7" и ИД 23° 42'41.6"

поток 2-СШ 43° 09'15.2" и ИД 23° 42'44.0"

- **ОБЩИНА МЕЗДРА, Обект в процес на проектиране – Канализационна система на с. Зверино, общ. Мездра, обл. Враца**

Водоприемник: р. Искър, поречие Искър;

Точка на заустване - СШ 43° 04' 38,9" и ИД 23° 34' 20,7"

- **„СТРОЙКЕРАМИКА“ АД, гр. Мездра - Предприятие за производство на тухли чрез изпичане в рингова пещ, гр. Мездра, цех Мездра**

Водоприемник: река Върбешница, поречие Искър;

Точка на заустване - СШ 43° 09' 06,08" и ИД 23° 42' 49,05"

5.2. Енергийна инфраструктура

Електроснабдяване

В община Мездра няма неелектрифицирани населени места.

Електроснабдяването на община Мездра се осъществява от районната мрежа 110 кV на електроенергийната система на страната посредством подстанцията „Мездра“. Подстанцията е с трансформация на напрежението 110/20 кV и 40 мVA инсталирана мощност, свързана с подстанции от съседните общини. Седемстранното захранване на подстанцията позволява по-голяма сигурност и качество на електрозахранването.

На територията на общината има 243 трафопоста и 2 възлови станции. Мрежата за ниско напрежение е с дължина 686 км., в т.ч. 590 км. - въздушна и 99 км. - кабелна. Извършена е реконструкция на 20 км. въздушна ел. мрежа. Дължината на електропроводите с високо напрежение 110 кV на територията на общината е 57,6 км. Предвижда се изграждането на електропровод 110 кV от подстанцията „Мездра“ до подстанцията „Ботевград“.

Електроразпределителната мрежа СН в общината е добре развита и оразмерена да поеме по-голямо натоварване от съществуващото, което би улеснило бъдещи консуматори и би стимулирало икономическото развитие.

Основните проблеми, свързани с електроснабдяването на общината, се свеждат до остарелите и амортизирани основни мрежи и съоръжения, които се нуждаят от подмяна и ремонт и аварийните ситуации при неблагоприятни климатични условия.

Възобновяеми енергийни източници и енергийна ефективност

За производството на алтернативна електрическа енергия в страната се използват главно

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МЕЗДРА ЗА ПЕРИОДА 2016-2020 Г.

водна, вятърна и слънчева енергия. В област Враца съществуват добри условия за изграждане на водноелектрически централи - ВЕЦ, които са усвоени почти напълно. В процес на развитие е оползотворяването на другите видове ВЕИ, предимно слънчевата енергия, въпреки че и условията за използване на ветрогенератори на тази територия също са благоприятни. Общата мощност на изградените ВЕИ /почти изцяло на водна енергия/ в община Мездра - 7,96 mW, нарежда общината на второ място в област Враца с 18,4% участие.

Таблица 12. ВЕЦ в община Мездра

Наименование на ВЕИ	Община	Населено място	Мощност mW	Година на въвеждане
ВЕЦ "Мездра"	Мездра	с.Брусен	2,02	1950г.
ВЕЦ "Брусен"	Мездра	с.Брусен	0,372	20.01.1993г.
МВЕЦ "Калето"	Мездра	с.Дърманци, с.Крета	3,6	23.02.2010г.
ФтЕЦ "Лик"	Мездра	с.Лик	0,0952	02.12.2011г.
МВЕЦ "Черепиш"	Мездра	с.Зверино	1,872	28.03.2012г.

Оптималното използване на енергийните ресурси, предоставени от възобновяеми енергийни източници е средство за достигане на устойчиво енергийно развитие и минимизиране на вредните въздействия върху околната среда от дейностите в енергийния сектор. Въвеждането на повече ВЕИ в общината е в отговор на поетия ангажимент на страната за изпълнение целите на „Стратегия Европа 2020” по пакет енергетика /климат за достигане на 16% енергия от ВЕИ в крайното енергийно потребление.

Общината има сериозни намерения за усвояване на ВЕИ и е разработила два програмни документа за това:

- "Краткосрочна програма за насърчаване използването на енергията от възобновяеми източници и биогорива на община Мездра 2012-2014 г.";
- "Програма за насърчаване на използването на енергията от възобновяеми източници и биогорива на община Мездра 2012-2020 г."

По отношение на енергийната ефективност, мерките са насочени както към подобряване и модернизиране на уличното осветление, така и за саниране на сгради и технологично обновяване на отоплителните инсталации. През 2014 г. е изградена нова мрежа за улично осветление в участъка Елисейна – Зверино с дължина 2135 л.м. Рехабилитирана мрежа за улично осветление – 1610 л.м. /2014 г./

През 2013 г. приключи изпълнението на проект "Община Мездра с енергийно-ефективна образователна инфраструктура" по ОП Регионално развитие, насочен към подобряване енергийната ефективност в четири общински учебни заведения /ЦДГ №1, ЦДГ №2,, ПГ "Алеко Константинов" - град Мездра и ОДЗ – с.Зверино.

През 2015 г. стартираха дейностите по Националната програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради към МРРБ за изпълнение на мерки за енергийна ефективност

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МЕЗДРА ЗА ПЕРИОДА 2016-2020 Г.

на сгради. По програмата ще се финансира икономически най-ефективния пакет от енергоспестяващи мерки за сградата, с който се постига клас "С" на енергопотребление, в съответствие с Наредба №7 от 2004 г. за енергийна ефективност, топлосъхранение и икономия на енергия в сгради.

Община Мездра е конкретен бенефициент по Приоритетна ос 2: "Подкрепа за енергийна ефективност в опорни центрове в периферните райони" на Оперативна програма „Региони в растеж” 2014-2020 г. по процедура BG16RF0OP001-2.001 "Енергийна ефективност в периферните райони". Чрез тази програма Мездра е един от 28-те града в България, които имат възможност да изпълнят мерки за енергийна ефективност в обществени и жилищни сгради.

5.3. Газоснабдяване

Град Мездра е включен в националната газопреносна мрежа на Р България като отклонение от трасето Варна - София. Газифицирани са административните и обществени сгради в гр. Мездра и е осигурено частично газифициране на домакинствата.

Предвид безспорните предимства на природния газ пред останалите горива и достигнатите икономии при ползването му, реализирани от консуматорите на територията на града, техният брой се увеличава. Трасето дава възможност на 2200 домакинства да ползват предимствата на икономичното и екологично гориво.

Останалите населени места на територията на общината все още не са газифицирани.

На територията на Община Мездра до момента са изградени:

- Автоматичната газорегулаторна станция /АГРС/ за редуциране налягането на природния газ от 55 bar на 4 bar и търговско измерване на консумацията, както и обслужващия път;
- Магистрално газопроводно отклонение до АГРС с обща дължина 4 км и разпределителни газопроводи с обща дължина 17 км.
- За 2015 г. газоразпределителната мрежа на територията на град Мездра е разширена с 28 л.м. и включени нови абонати -3 бр. битови. Общата дължина на изградената газоразпределителна мрежа в град Мездра е 29,5 км.
- Газифицираните битови потребители в града са 911, а стопанските (фирми и обществено-административни) обекти са 41. Трасето дава възможност други 2200 домакинства да ползват предимствата на икономичното и екологично гориво.

5.4. Транспортна инфраструктура и комуникации

Пътна инфраструктура

Разположена в южната част на област Враца, община Мездра е една от малкото общини в областта, които имат предимството пряко да се обслужват от Трансевропейския

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МЕЗДРА ЗА ПЕРИОДА 2016-2020 Г.

транспортен коридор ЕТК №4 -Дрезден/Нюрнберг –Прага - Виена/Братислава –Гьор – Будапеща –Арад -Констанца/Крайова –Видин -София - Солун/Пловдив –Истанбул. ЕТК №4 провежда международните потоци между Румъния, България и Гърция посредством българския участък Видин –Враца/Мездра -София – Кулата, като осигурява връзка между р. Дунав и Бяло море.

Направлението на ЕТК №4 се формира от първокласния път I-1 Видин-Враца/Мездра-София –автомагистрала и/или скоростни пътища не са изградени. Пътят е включен в Европейското споразумение за главните международни пътни артерии (AGR) под №Е79 и е единственият път с национално значение, обслужващ област Враца и община Мездра.

Основните транспортно – комуникационни пътни артерии от републиканската пътна мрежа на територията на община Мездра, както и тяхното състояние са следните:

- /Е-79/ Враца - Мездра - Ботевград км 153+350 - км 175+600 - средно състояние с надлъжни коловози, пукнатини и пропадания;
- II-16 (Мездра - Ботевград) - Ребърково – Елисейна км 0+000 - км 22+540 – в момента се рехабилитира;
- III-103 Мездра - Горна Кремена - Горна Бешовица км 0+000 - км 18+950 – средно състояние, изкърпен с пукнатини и пропадания;
- III-161 Ребърково - Люти Дол - Рашково - Литаково – Ботевград км 0+000 - км 8+700 – лошо състояние.

Общински пътища в община Мездра са:

- VRC1032 10311 /I-1, Враца - Мездра/ - Граница общ. (Враца - Мездра) - Върбешница - Горна Кремена /III -103/;
- VRC1079 10021 /I -1, Враца - Мездра/ - Руска Бела;
- VRC1080 10026 /I-1, Враца - Мездра/ - Моравица;
- VRC1082 10303 /111 -103/ Мездра - Боденец - Крапец - /VRC1032/;
- VRC1084 10305 /VRC1082, Мездра - Крапец/ Боденец - Върбешница /VRC1032/;
- VRC1088 16002 /I-1, Мездра - Лютидол/ Ребърково - жп гара Ребърково;
- VRC1089 16006 /II -16, Ребърково - Зверино/ Лютиброд - Граница общ. (Мездра - Враца) – Челопек /III -1004/;
- VRC1090 16017 /11-16, Ребърково - Елисейна/ Зверино – Оселна;
- VRC1143 10328 /III -103/ Роман - Струпец - Граница общ. (Роман - Мездра) - Старо село - Царевец - Брусен - Мездра /III -103/;
- VRC1148 30811 /III - 308, Своде - Роман/ - Синьо Бърдо - Граница Общ. (Роман - Мездра) - Ослен Криводол - Лик - Дърманци - /I -1/;
- SFO2043 16104 /III -161, Лютидол - Литаково/ Рашково - Граница общ. (Ботевград - Мездра) - Игнатица - /II -16/;
- VRC2081 10302 /I - 1/ Мездра – Крета;
- VRC2083 10304, M2 /III -103, Мездра - Горна Кремена/ Горна Кремена – Долна Кремена - /III -103/;

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МЕЗДРА ЗА ПЕРИОДА 2016-2020 Г.

- VRC2085 10319 /Ш -103/ - Граница общ, (Мездра - Враца) - Тишевица /Ш – 1306;
- VRC2086 10323 /Ш -103, Горна Кремена - Горна Бешовица/ Кален – Цаконица/;
- VRC2091 16018 /11-16, Елисейна - Оплетня/ - Очиндол;
- VRC2092 16021 /Ш -16, Зверино - Елисейна/ - Злидол;
- VRC2093 16029 /Ш -16, Елисейна - Лакатник/ - Граница общ. (Мездра - Своге) – Габровница - Еленов дол - манастир Седемте престола – Осеновлаг;
- VRC2094 16101 /Ш -161, Ребърково - Рашково/ Лютидол –Типченица;
- VRC3087 10332 /VRC1143, Старо село - Брусен/ Царевец - Ослен Криводол /VRC1148/;
- VRC3095 М1 /Ш -103, Горна Кремена - Горна Бешовица/ - м. Косматица;
- VRC3097 М3 /VRC1082/ Мездра - Руска Бела /VRC1079/;
- VRC3150 М3, М4 Мездра /SFO2046, Курново - жп гара Струпец/ - Граница общ. (Роман - Мездра) - Струпецки манастир.

В изпълнение на капиталовата програма за 2015 г. са асфалтирани 4 улици в село Зверино /ул.Г.Бенковски, ул.М.Палаузов, ул.Здравец, ул.Оборище/, с. Зли дол /ул.Искър/, с.Люти брод /ул.Й.Лютибродски/, с.Крета /ул.А.Грамчев/, ул.Сливница и ул.Ал.Стамболийски (частично) в град Мездра. Положен трошен камък на ул.Първи май – с.Долна Кремена и ул.Кольо Фичето – с.Цаконица. Бетонирани са улиците Оборище и Кокиче – с.Боденец, ул.Дружба – с.Брусен, ул.Г.Марков – с.Елисейна, ул.Шипка – с.Очин дол, ул.Рила – с.Игнатица, ул.Роза – с.Кален, ул.Г.Димитров – с.Моравица, ул.Стара Планина – с.Царевец. Общата дължина на рехабилитираните общински пътища е 3455 км.

Предвид полупланинския и планински релеф на територията, общинската пътна мрежа се явява от особена важност за комуникациите между населените места. За много от планинските села общинските пътища са единствените, които ги свързват с центъра на общината или други населени места. Общинската пътна мрежа е с много по-голяма дължина от републиканската пътна мрежа и състоянието ѝ е от определящо значение за социално-икономическото развитие на общината. Това е и един от основните проблеми в инфраструктурното развитие на община Мездра. Поради невъзможността пътната мрежа да бъде своевременно ремонтирана продължава разрушаването на пътната настилка и влошаването на пътните условия, което води до увеличаване на необходимите средства за ремонт .За реализацията на ремонтните работи се търси финансиране от различни програми и проекти.

Град Мездра е свързан с по-големите градове и околните селища посредством автобусен транспорт. Има автобуси от градовете София, Ботевград, Враца и Оряхово. Осигурени са транспортни връзки до всички села от общината. Превозът на учениците се осигурява от фирмите превозвачи чрез училищни автобуси. От населените места единствено град Мездра разполага с автогара, а в селата има само автобусни спирки.

Железопътна инфраструктура

Железопътен транспорт в община Мездра има от началото 1897 г., когато окончателно са

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МЕЗДРА ЗА ПЕРИОДА 2016-2020 Г.

изградени трите жп станции – Елисейна, Мездра и Роман. През гарата на гр. Мездра преминава една от главните жп линии на страната „София – Мездра – Горна Оряховица – Каспичан – Варна“ и е начална гара за линията „Мездра – Бойчиновци – Брусарци – Видин“.

Категоризацията на жп линията, преминаваща през територията на община Мездра съгласно „Наредба за категоризация на железопътните линии в Република България, включени в железопътната инфраструктура, и закриване на отделни линии или участъци от линии“ е категория „жп магистрала“ за VII-ма жп линия и в участъка от II-ра линия „София – Мездра“ и „първа“ категория за II-ра жп линия, в участъка от гара Мездра към Горна Оряховица.

Класификация на жп линията, преминаваща през територията на община Мездра, съгласно Нормативната уредба на ДП „НКЖИ“ по товаронапрежение е V-ти клас.

Дължина на железопътната мрежа на територията на община Мездра е 43 273 км.

На територията на общината са разположени следните експлоатационни пунктове: гара Мездра, гара Мездра- юг, гара Зверино, гара Елисейна, гара Руска Бяла, спирка Горна Крета, спирка Лютиброд, спирка Ребърково, спирка Черепиш, спирка Оселна и спирка Моравица.

Съгласно сега действащия график за Движение на влаковете, на територията на община Мездра ежедневно преминават 4 бр. международни бързи влака, 19 бр. бързи влака, 13 бр. пътнически влака и 7 бр. товарни влака.

В обсега на общината са разположени:

- 33 моста с обща дължина 1 705 м.;
- 10 тунела е обща дължина 1 805 м.;
- 12 прелеза:
 - междугарие Лакатник - Елисейна км 62+486, км 62+777;
 - гара Елисейна км 63+686, междугарие Елисейна - Зверино км 69+071;
 - гара Зверино км 70+040, междугарие Зверино - Мездра юг, км 84+521;
 - гара Мездра км 88+600, междугарие Мездра - Роман км 88А+465. км 91+100;
 - междугарие Мездра юг - Руска Бяла км 4+200 и гара Руска Бяла км 7+420.

Реконструирана е ж.п. линията Мездра – София в участъка Зверино – Ребърково.

Изготвен идеен проект за ”Проектиране на строителството на железопътна линия Видин – София” с възложител ДП ”НКЖИ”, град София. Към момента е вход изпълнение на процедурата за преценяване на необходимостта от извършване на оценка на въздействието върху околната среда за инвестиционното предложение.

6. Анализ на компонентите на околната среда

Ръководството на община Мездра отчита факта, че опазването на природата е в основата на устойчивото развитие на общината и провежда системно политика за подобряване на компонентите на околната среда, защита на природното наследство и популяризиране на биологичното разнообразие.

Географските и икономическите условия в община Мездра са благоприятни за запазване на околната среда. На територията няма големи замърсяващи предприятия.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МЕЗДРА ЗА ПЕРИОДА 2016-2020 Г.

Община Мездра попада в района на действие на Регионалната инспекция по околната среда и водите - гр. Враца, която осигурява на регионално равнище държавната политика за опазването и осигуряването на благоприятна и здравословна среда в съответствие с установените стандарти и нормативи.

Непрекъснатата връзка с РИОСВ допринася за намаляване конфликта между развитието на местната промишленост и замърсяването, което оказват нейните производства върху състоянието на околната среда.

6.1. Въздух

Качеството на атмосферния въздух на територията на област Враца се следи от: пункт “РИОСВ-Враца” и Автоматична измервателна станция /АИС/ за гр. Враца и Мобилна автоматична станция за контрол качеството на атмосферния въздух към ИАОС - Регионална лаборатория – Плевен за останалите населени места.

Община Мездра се характеризира с добри качества на атмосферния въздух. Под “Качество на атмосферния въздух” се разбира състоянието на приземния слой на атмосферата, определено от състава и съотношението на естествените ѝ съставки и добавените вещества от естествен и антропогенен произход попаднали в нея.

Основните източници на замърсяване на въздуха на територията на общината са битовият сектор, производствената дейност, автотранспорта и големите животновъдни обекти.

Най-значимите **рискови промишлени обекти** по отношение на качествата на атмосферния въздух са: „Ню текс“ АД - Мездра (производство на широки хасета и постелъчно бельо), „Леденика и ММ” - Мездра (пивопроизводство, понастоящем не функционира) и „Вархим“ ЕООД Мездра - Хидратен цех Черепиш (производство на негасена и хидратна вар). През изтеклите години са извършени редица подобрения в производствения процес с цел ограничаване на замърсяването.

Автотранспортът е сред значимите източници на замърсяване на въздуха в населените места от територията на общината. В общината не са изградени обходни пътища за селищата, а пътищата от републиканската пътна мрежа преминават направо през тях, което е предпоставка за замърсяване на въздуха в следствие на автомобилния трафик. Отделяните от движението на МПС замърсители на въздуха са прахови частици (сажди), серни оксиди, азотни оксиди, летливи органични съединения, метан, въглеродни оксиди, двуазотен оксид, амоняк, тежки метали, устойчиви органични замърсители. Град Мездра също е повлиян в значителна степен от автомобилния трафик. През централната градска част преминава третокласния път за град Роман. Няма информация за интензивността на движение на МПС. За подобряване на транспортната схема всички улици са с асфалтова настилка, ежегодно се извършват ремонти и изкърпване на настилката, създадена е пешеходна зона в центъра на града. Няма градски обществен транспорт. Не е правена преценка на влиянието на автобусите за извънградски превози и на товарния трафик. Контролът върху замърсяването от МПС се осъществява от органите на Пътна полиция по показатели: димност, въглероден оксид,

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МЕЗДРА ЗА ПЕРИОДА 2016-2020 Г.

азотни оксиди, въглеводороди.

През зимния период значим източник на замърсяване са **битовите отоплителни процеси**, особено в малките населени места. Изгарянето на твърдо гориво при инверсионен тип време многократно увеличава концентрациите на замърсяващи вещества в приземния въздух.

По отношение на **неприятните миризми**, като основен източник на миризми се явяват торищата около личните стопанства в малките населени места, а в някои случаи и битово-фекалните води при липса на канализация и неизградени или неподдържани септични ями.

По данни от **доклада на РИОСВ – Враца за състоянието на околната среда през 2014 г.** по отношение на качеството на атмосферния въздух в община Мездра може да се обобщи следното:

- В района са извършени измервания с Мобилна автоматична станция за имисионен контрол на атмосферния въздух към ИАОС Регионална Лаборатория - Плевен на територията на гр. Мездра, съгласно одобрен годишен график. Превишения на средноденоношните ПДК са регистрирани по показателя ФПЧ₁₀, като отчетените минимални наднормени концентрации не се дължат на промишлени източници, а основно на използваните горива през отоплителния сезон в битовия сектор.
- Във връзка с регистрация на инсталации, съгласно изискванията на чл. 30л, ал. 3 от Закон за чистотата на атмосферния въздух (обн., ДВ, бр. 45/2006 г.), извършващи дейности, попадащи в обхвата на Приложение №1 от Наредба №7/21.10.2003 г. за норми за допустими емисии на летливи органични съединения, изпускани в околната среда, главно в атмосферния въздух в резултат на употребата на разтворители в определени инсталации (обн., ДВ, бр. 96/2003 г.), са издадени Удостоверения за регистрация на 19 Дружества на територията на контролирания район от РИОСВ – Враца, сред които е и „Ню Текс“ ЕАД - гр. Мездра. Дружеството не е спазило срока до 31.03.2015 г. за представяне на справка в РИОСВ - Враца за консумацията на разтворители (КР) и количествата вложени разтворители (КВР) в производствения процес за 2014 г., съгласно нормативните разпоредби на чл. 20, ал. (8) от горепосочената Наредба №7. Дружеството попада в категория Дейност №3 и е проверено от РИОСВ – Враца за консумация на ЛОС под долните ПСКР. В резултат на проверката не са установени нарушения във връзка с прилагане на Наредба №7 за норми за допустими емисии на летливи органични съединения, изпускани в околната среда, главно в атмосферния въздух в резултат на употребата на разтворители в определени инсталации.
- Във връзка с изискванията на Наредбата за ограничаване емисиите на летливи органични съединения при употребата на органични разтворители в определени бои, лакове и авторепаратурни продукти (влязла в сила от 06.03.2007 г. и обнародвана в ДВ, бр. 20/2007 г.) в град Мездра са проверени обектите за търговия на дребно “Тениди” ЕООД и “Стройснаб” ООД. При проверките, не са констатирани нарушения;
- Издадено е актуално разрешително за емисии парникови газове на “Стройкерамика” АД,

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МЕЗДРА ЗА ПЕРИОДА 2016-2020 Г.

гр. Мездра, цех Мездра.

Сред важните промени, настъпили през последните години са увеличените темпове на газификация от страна на „Овергаз – запад“ АД, гр. Мездра на битови и обществени абонати. В по-голямата си част производствените предприятия, както и всички общински предприятия и сгради са газифицирани, което води до **намаляване степенята на замърсяване на атмосферния въздух** с прах, азотни оксиди, въглероден оксид и серен диоксид.

При извършена извънредна проверка от РИОСВ-Враца на община Мездра във връзка с изпълнение на Заповед №РД-960/21.12.2013 г. на Министъра на околната среда и водите е констатирано, че на територията на община Мездра няма разположена стационарна автоматична измервателна станция (АИС). Извършен е имисионен контрол от мобилна автоматична станция (МАС) за качеството на атмосферния въздух (КАВ) към РА-Плевен на община Мездра през 2012 г. и 2014 г. След проведена консултация с МОСВ и анализ на резултатите от проведените изследвания е установено, че средноденонощната норма за опазване на човешкото здраве (СДН) по отношение на показателя ФПЧ₁₀ е превишена. В резултат, РИОСВ-Враца е дало предписание, предварително съгласувано с МОСВ и ИАОС, да се разработи **Програма за намаляване на нивата на ФПЧ₁₀ и достигане на установените норми за съдържанието им в атмосферния въздух на община Мездра** и след изтичане на всяко шестмесечие да се информира РИОСВ-Враца за постигнатия напредък по изпълнението на предписанието. Срокът за разработване на горепосочената програма е до август 2017 г.

6.2. Води

Качеството на питейните води на територията на общината се следи от „ВиК“ ООД гр. Враца и от РИОСВ – Враца. Питейните води се изследват в селищата на общината по физикохимични и микробиологични показатели.

Качеството на питейните води в общината се обуславя от природни и антропогенни фактори. От антропогенните фактори основен фактор, оказващ влияние върху качеството и вкусовите характеристики на питейната вода, е състоянието на водопреносната мрежа. Това влияние се формира най-вече от качеството на материала, от който са изработени тръбите и от създаване на рискове за постъпване на замърсители от обкръжаващата тръбите среда при намалено налягане или спиране на водата при наличие на течове. Етернитовите тръби, от които е изградена водопроводната мрежа на общината са стари и износени и често нарушават водоснабдяването и влошават качеството на питейната вода. През 2011 г. относно качествения състав на водоприемниците в община Мездра се забелязва тенденция към задържане и подобряване състоянието на водите в сравнение с предходните години.

В обхвата на РИОСВ - Враца се наблюдава част от средното течение на река Искър с притоци р. Моравишка, р. Върбешка бара и др. Пункт за наблюдение на повърхностните води от Националната автоматизирана система за екологичен мониторинг има при с. Ребърково. От него ежесечно се извършва пробонабиране и анализиране на водни проби.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МЕЗДРА ЗА ПЕРИОДА 2016-2020 Г.

В количествено отношение притока на река Искър се замерва при ХМС 112 - село Ребърково. Данните от дългогодишните наблюдения показват следните параметри на речния отток в пункт - Ребърково:

Средно многогодишно водно количество:

- най- високо - 299,36 м3/сек

- средно - 37,57 м3/сек

- най-ниско - 9,62 м3/сек

Среден многогодишен отточен модул:

- най- висок - 62,05 л/сек.км2

- среден - 7,99 л/сек.км2

- най-нисък - 1,99 л/сек.км2

Река Искър след с. Елисейна е трета категория водоприемник. Общата твърдост на речните води варира от 2,26 до 13,12 мгекв/л. Средногодишната мътност на водите на р. Искър е в границите 1 000-2 500 г/м3. Водите на река Искър в определената проектна категория могат да се използват за напояване и промишлени цели.

По отношение на подземните води, на територията на община Мездра има два мониторингови пункта от Северобългарски хидроложки район, които са част от НАСЕМ Подсистема „Контрол и опазване чистотата на водите“ - Помпена станция “Ню текс” АД – шахтов кладенец - водоснабдяване за промишлени нужди на „Ню текс“ АД град Мездра и Помпена станция „Езерото“ – кладенец - питейно- битово водоснабдяване на с. Горна Кремена.

Контролът върху състоянието на подземните води се извършва 4 пъти годишно през месеците февруари, май, август и ноември по показателите водно ниво или дебит, температура, рН, разтворен О2, перманганатна окисляемост, електропроводимост, калций, магнезий, натрий, калий, желязо, манган, хлориди, сулфати, фосфати, нитрати и нитрити. Като цяло на територията на областта, контролирана от РИОСВ-Враца, подземните води са в сравнително състояние, според стойностите на показателите по изискванията на Наредба №1 за проучването, ползването и опазването на подземните води.

Целта на мониторинга на подземните води е получаване на достатъчно информация за оценка на актуалното състояние на количеството и качеството на подземните води като воден ресурс.

На територията на община Мездра има 7 потенциално опасни язовира. С Решение №244/29.01.2009 г. на Общински съвет – Мездра язовирите „Батон дол“ - с. Долна Кремена и „Заминец” - с. Горна Кремена са бракувани.

Основен източник на замърсяване на водите в поречието на река Искър на територията на общината е градската канализация. Металургичното предприятие „Елисейна” ЕАД – гара Елисейна е с окончателна преустановена дейност и не създава опасност от замърсяване на водите на територията на общината.

Точкови източници на замърсяване, заустващи в повърхностни водни обекти, са следните:

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МЕЗДРА ЗА ПЕРИОДА 2016-2020 Г.

- „ВиК” ООД – Враца – градска канализация – водоприемник: р. Върбешка, поречие: р. Искър;
- „Хемус М” АД, гр. Мездра – водоприемник: р. Искър, поречие: р. Искър;
- „Инертстрой Калето” АД, гр. Мездра – водоприемник: р. Искър; поречие: р. Искър;
- „Техкерамик М”- АД, гр. Мездра – водоприемник: р. Боденска; поречие: р. Искър;
- ЕТ „Рашовец Иван Рашов“, гр. Мездра – водоприемник: р. Боденска; поречие: р. Искър;
- „Стройкерамика” АД, -цех гр. Мездра – водоприемник: р. Боденска; поречие: р. Искър;
- „Марколана - България” ООД, с. Зверино – водоприемник: р. Искър; поречие: р. Искър; (с преустановена дейност)
- „Балкан Искър” АД, гр. Мездра – водоприемник: р. Кременска; поречие: р. Искър;
- Мотел „Долче Вита“, гр. Мездра – водоприемник: р. Искър; поречие: р. Искър.

Промишлените предприятия, производствата на които са с висока консумация на вода имат собствени водоизточници.

Положителен по отношение на опазването на водите на територията на общината е фактът, че през 2015 г. е реализиран проектът „Доизграждане на канализационната мрежа и изграждане на ПСОВ – Мездра“, в резултат на който е изградена ПСОВ, в която се пречистват отпадните води на град Мездра. С изграждането на ПСОВ – Мездра се очаква намаляване замърсяването в басейна на р. Искър и нейните притоци, подобряване качеството на околната среда, намаляване потенциалния риск от замърсяване на почвите и подпочвените води, подобряване защитата на крайречната флора и фауна, както и намаляване на потенциалния риск за здравето на населението.

От данните в **доклада на РИОСВ – Враца за състоянието на околната среда през 2014 г.** може да се направят следните изводи:

По отношение на отпадъчните води в поречието на р. Огоста:

- Емитер на специфични замърсители и/или на други вещества, чието въздействие може да промени общите условия на водното тяло, в което се зауства, се явява “Стройкерамика” АД, гр. Мездра (цех Враца - производство на тухли);

По отношение на отпадъчните води в поречието на р. Искър:

- Емитери на приоритетни и приоритетно опасни вещества са: „Екопроект“ ООД, гр. Враца (РДНО Враца-Мездра); градска канализация – Мездра; канализационна система на с. Зверино; „Хемус-М“ АД, гр. Мездра (преработка на скално-облицовъчни материали), „Стройкерамика“ АД, гр. Мездра (цех Мездра - производство на тухли, „Инертстрой Калето“ АД, гр. Мездра (ТМСИ и бетонов възел в земл. на с. Брусен), „Балкан Искър“ АД, гр. Мездра (машиностроително предприятие); „Марколана България“ ООД, с. Зверино (текстилна фабрика); „АСК БУЛ“ ЕАД, гр. Мездра (инсталация за обезводняване на отпадни нефтопродукти); „Гошел-92“ ЕООД, гр. София (мандра в с. Царевец); „Ню текс“ ЕАД, гр. Мездра (текстилна фабрика); „Булбрю БГ“ ЕООД, гр. Мездра (пивоварна „Леденика“); „Цветина-Мездра“ ЕООД, гр. Мездра (автобусен пътнически транспорт); ЕТ „Йордан Величков-Влади“, с. Зверино (оранжерия); СД „Гарант-90-Цонев и Сие“, гр.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МЕЗДРА ЗА ПЕРИОДА 2016-2020 Г.

Враца (бетонен възел в земл. на с. Зверино); „Екоинмат“ АД, гр. София (ТМСИ на гара Елисейна); ЗП Георги Нончев (кравеферма в земл. на с. Горна Кремена); ЗП Венцислав Монов (кравеферма в м-ст „Шавара“, в земл. на гр. Мездра); ЕТ „Централкомерс“, гр. Мездра (кравеферма в с. Моравица); „Тошел-92“ ЕООД, гр. София (животновъдно стопанство в с. Царевец); „Ритлите-97“ АД, гр. Мездра (бетонен възел); „Скай Клуб“ ООД, с. Типченица (винарна); „АЖМ Груп“ ЕООД, гр. Враца (хотелски комплекс „Оазис“ в с. Зверино); „Инертстрой Калето“ АД, гр. Мездра (оранжерия в земл. на с. Брусен); „Тошел-92“ ЕООД, гр. София (инсталация за биогаз в с. Царевец); „Тошел-92“ ЕООД, гр. София, (силажохранилище в с. Царевец); „Инертстой Калето“ АД, гр. Мездра (стопанство за обработка и съхранение на зеленчуци в с. Дърманци).

През 2014 г. по компонент „Води“ и пробонабирания от отпадъчни води е извършена проверка на ТМСИ на „Интерстрой Калето“ АД – гр. Мездра във връзка с осъществяване на контролен мониторинг на отпадъчните води и контрол по условията на разрешителни за заустване. Констатирано са превишения над индивидуалните емисионни ограничения, поставени в разрешителното за ползване на воден обект за заустване на отпадъчни води.

За 2014 г. е постъпил един сигнал, касаещ воден обект, който е препратен по компетентност в БДУВДР-Плевен, както и писмо от Общинска администрация – Мездра, във връзка с подаден сигнал от управителя на „Царевец“ ООД за складиране корените на изрязани тополови насаждения в непосредствена близост до коритото на река Искър в местността „Кошушто поле“, в землището на с. Брусен, общ. Мездра, в резултат на извършени дейности по добив на дървен материал от Държавно горско стопанство – Мездра. В РИСОВ – Враца е постъпила и жалба за нерегламентирано заустване на битови отпадъчни води от жилищни имоти в дъждовно-отводнителен канал в с. Типченица.

През годината са констатирано несъответствия с изискванията на екологичното законодателство в областта на водите и е съставен акт на „Екопроект“ ООД за РДНО Враца – Мездра. Наложена е и санкция на „Инертстрой Калето“ АД, гр. Мездра за изпускане на отпадъчни води към река Искър, неотговарящи на поставените ИЕО в действащото разрешително за ползване на воден обект за заустване на отпадъчни води, формирани от дейността на трошачно-миячна сортировъчна инсталация в землището на с. Брусен, общ. Мездра. След предприемане на коригиращи действия от страна на фирмата санкцията е отменена.

През 2014 г. е издадено решение за прекратяване на процедура за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС на инвестиционно предложение, свързано с модернизиране на рибовъдното стопанство в язовир „Под село“, с. Долна Кремена.

Хвостохранилището „Елисейна“ е рекултивирано в предходни години. Резултатите от осъществявания контролен мониторинг на дъждовните и дренажните води от изходния колектор не показват превишения.

С изпълнението на проект по ОП „Околна среда“ 2007-2013 г.: **„Доизграждане на канализационната мрежа и изграждане на ПСОВ – Мездра“** се постигна 100% изграденост на канализационната мрежа и включване на цялото население на територията на

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МЕЗДРА ЗА ПЕРИОДА 2016-2020 Г.

агломерацията към канализационната мрежа. Чрез изградената пречиствателна станция за отпадъчни води се осигурява екологосъобразно пречистване на 100% от отпадъчните води от населението на градската агломерация и изпълнение на Директива 91/271/ЕИО, както и до 100% инфраструктурно осигуряване на региона и опазване водните богатства на територията на Община Мездра и целия Дунавски воден басейн, посредством намаляване замърсяването на р. Искър.

За населените места в община Мездра без изградена канализационна мрежа се прилагат разпоредбите на чл. 87, ал. 1 от ЗУТ, а именно: задължаване на собствениците и/или ползвателите на имоти да изградят водоплътни изгребни ями за събиране на битово-отпадъчните води, които да отговарят на техническите и санитарно-хигиенните изисквания.

Управление на отпадъците от утайки от ПСОВ-Мездра

В община Мездра е изградена ПСОВ, като през 2015 г. влиза в експлоатация. ПСОВ на гр. Мездра е изградена в имот №024005, собственост на Община Мездра, в землището на с. Брусен, местност "Зад могилата", Община Мездра, Област Враца. Площта на целия имот е 10 799 м². Големината на имота позволява да се извършват в него всички необходими дейности, свързани със строителството и експлоатацията на ПСОВ.

Събирането, транспортирането, съхраняването, оползотворяването и/или обезвреждането на отпадъците, генерирани при експлоатацията на ПСОВ - гр. Мездра се извършва в съответствие с изискванията на Закона за управление на отпадъците (ЗУО) и подзаконовата нормативна уредба в тази област.

Предаването за подготовка за повторна употреба, рециклиране, оползотворяване или обезвреждане на отпадъците, генерирани при експлоатацията на ПСОВ се извършва по реда на чл. 8 от ЗУО - само въз основа на писмен договор с лица, притежаващи разрешение, комплексно разрешително или регистрационен документ по чл. 35 от ЗУО за съответната дейност и площадка за отпадъци със съответния код съгласно наредбата за класификация на отпадъците.

Понятието третиране на утайките включва всички външни въздействия, целящи стабилизирането на органичните вещества, редуцирането на обема, подобряване на санитарно-епидемиологичното им състояние и транспортирането им от района на ПСОВ до мястото за тяхното оползотворяване или обезвреждане.

Цялостното третиране на утайките е комплексна задача, включваща всички технологични операции от получаването на утайките до тяхното окончателно депониране или използване. Оптимална се счита онази технология за третиране на утайките, която осигурява тяхното оползотворяване, т.е. включването им в кръговрата на веществата чрез получаване на използваемы суровини или продукти, като например органични торове.

На територията на ПСОВ - гр. Мездра се извършват дейности по управление на отпадъците, свързани с минимизиране (обезводняване на утайките), намаляване на степента на опасност (хлориране) и временно съхраняване на битови и производствени неопасни и опасни отпадъци

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МЕЗДРА ЗА ПЕРИОДА 2016-2020 Г.

Вариантите за последващо третиране на отделяните утайки в ПСОВ - гр. Мездра са няколко:

- оползотворяване на утайките в селското стопанство;
- компостиране;
- оползотворяване на утайките за рекултивация на нарушени терени;
- смесено депониране на регионалното депо за неопасни отпадъци Враца, съвместно с депонираните отпадъци.

При усложнена ситуация за извозване на обезводнените утайки е предвидена възможност за временното им съхраняване на площадка с бетоново дъно и оградни стени, с обща площ е 370 m² - достатъчна за съхраняване на утайките от ПСОВ, генерирани за период от два месеца.

При спазване на нормативните изисквания за качеството на заустваните отпадъчни води в канализацията на населените места, респективно в ПСОВ, не се очаква наднормено замърсяване с тежки метали на формираната в процеса на пречистване утайка.

Транспортирането на генерираните отпадъци и утайка от ПСОВ до мястото на оползотворяване или обезвреждане (депониране) се определя в зависимост от физическите характеристики на отпадъците и утайките, които се транспортират, стабилността на пътните връзки и разстоянието до съществуващата пътна инфраструктура, като важен икономически фактор за избор на лесен и ефективен начин за транспорт. За началния етап на експлоатация на ПСОВ, утайките се депонират на Регионално депо за неопасни отпадъци Враца, на около 17 км. от площадката на ПСОВ.

Подробна информация относно предвидените мерки за управление на утайките може да бъде открита в приетата „Програма за управление на утайките от ПСОВ гр. Мездра за периода 2014-2020 г.“, публикувана на интернет страницата на общината, секция „Програми, стратегии, планове“: http://mezdra.bg/?page_id=96.

6.3. Земи и почви

Преобладаващите почвени типове в общината са разновидности на **сивите и кафявите горски почви**.

Замърсени почви с тежки метали

Основен източник на замърсяване на почвите с тежки метали и кисели компоненти са изгарянето на въглища и нефтопродукти, автомобилния транспорт, а също и прекомерното използване на препарати за растителна защита и минерални торове. Почвите се замърсяват чрез атмосферата по пътя на утаяване на аерозоли, прах или разтворени съединения на токсични вещества с валежите.

В района около гара Елисейна има ливади и пасища с установено наднормено съдържание на олово, мед и цинк, като следствие от работата на бившето металургично предприятие. Във връзка със замърсяването на почвите с тежки метали и киселяването им е изчислен коефициента на аномалия, който доказва, че наднорменото съдържание на тежки метали в района няма връзка с геохимичните условия, а има антропогенен произход.

Замърсени почви с пестициди

Нормите за допустимо остатъчно съдържание на пестициди в почвите са определени за различните видове хербициди, инсектициди и фунгициди. В последните години в частните земеделски стопанства се употребяват пестициди, които са бързо разграждащи се и нямат остатъчни вредни ефекти върху почвите на територията на общината.

Заблатени почви

Няма информация за заблатени почви на територията на общината.

Ерозирали почви

В равнинните и хълмисти области, преобладават неерозирани почви. За районът на Искърското дефиле по стръмните планински склонове е изразена предимно водната ерозия. Това поначало природно явление е подпомогнато от стопанската дейност на човека чрез обезлесяването. Ерозионни процеси протичат ограничено в резултат на добивната дейност на строителни материали.

Вкислени и засолени почви

Вкисляване на почвите е констатирано в района на бившето металургично предприятие „Елисейна“ ЕАД- гара Елисейна.

Няма информация за наличие на засолени почви на територията на общината, които съдържат в профила си над 0,25% лесно разтворими соли.

Физически нарушени терени от добивна дейност и изкопни работи

На територията на общината над 1 000 дка земи са територии за добив на полезни изкопаеми и депа за отпадъци. В землищата на селата Царевец, Горна Кремена, Кален и Върбешница по открит способ се разработват находища на варовик - “врачански камък”. В района на гара Черепиш, в местността „Дълбоки дол“ се добива суровина за производство на вар. В близост до град Мездра е рекултивирана бивша кариера за добив на глини за производството на тухли. В някои участъци по поречието на Искър - при село Зверино и в околностите на град Мездра е разрешен добив на инертни материали - пясък и баластра, включително и чрез разрешения за ползване на воден обект. На територията на общината има и няколко неизползваеми кариери за добив на трошен камък.

На територията на РИОСВ-Враца е разположено хвостохранилището „Елисейна“, което е рекултивирано. При извършени проверки не са констатирани отклонения от нормите на изследваните показатели и съответно не е отбелязано нарушаване на земите и почвите в резултат на добивна промишленост.

6.4. Биоразнообразие

Растителен свят

Горските територии (гори и горски площи) заемат площ от около 20 156 ха или 37,8% от територията на общината. Средната възраст на гората е 39 години, а средната лесистост - 35,6%. Фитосанитарното състояние на горите е добро. Вредните въздействия върху горско дървесната растителност имат абиотичен и биотичен произход. Вредните абиотични въздействия се предизвикват главно от екстремалните отклонения в климата, наличие на отровни вещества в почвата и въздуха. От проведените обследвания като основен вредител

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МЕЗДРА ЗА ПЕРИОДА 2016-2020 Г.

може да се определи гъботворката /*Limantria dispar*/. Големи повреди нанася мокрия сняг, който се натрупва по короните на дърветата и пречупва клоните и стъблата (снеголом), на места поваля и цели дървета (снеговал).

Защитени на територията на общината са 9 вековни дървета, както и следните природни местообитания и растителни видове в защитените зони:

- **Защитена зона BG0000166 „Врачански Балкан“**

- Защитени природни местообитания: Хазмофитна растителност по варовикови скални склонове, Силикатни скали с пионерна растителност от съюзите *Sedo-Scleranthion* или *Sedo albi-Veronicion dillenii*, Букови гори от типа *Luzulo-Fagetum*, Букови гори от типа *Asperulo-Fagetum*, Термофилни букови гори (*Cephalanthero-Fagion*), Дъбово-габъррови гори от типа *Galio-Carpinetum*, Смесени гори от съюза *Tilio-Acerion* върху сипеи и стръмни склонове, Субсредиземноморски борови гори с ендемични подвидове черен бор, Мизийски гори от обикновена ела, Рило-Родопски и Старопланински бялборови гори, Панонски гори с *Quercus petraea* и *Carpinus betulus*, Панонски гори с *Quercus pubescens*, Балкано-панонски церово-горунови гори, Мизийски букови гори, Мизийски гори от сребролистна липа;
- Защитени растения: Обикновена пърчовка *Himantoglossum carpinum*;

- **Защитена зона BG0000601 „Каленска пещера“**

- Защитени природни местообитания: Термофилни букови гори (*Cephalanthero-Fagion*), Балкано-панонски церово-горунови гори, Мизийски гори от сребролистна липа;

- **Защитена зона BG0001014 „Карлуково“**

- Защитени природни местообитания: Отворени калцифилни или базифилни тревни съобщества от *Alyso-Sedion albi*, Полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик (*Festuco-Brometalia*), Субпанонски степни тревни съобщества, Хазмофитна растителност по варовикови скални склонове, Субконтинентални пери-панонски храстови съобщества, Алувиални гори с *Alnus glutinosa* и *Fraxinus excelsior* (*Alno-Pandion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*), Крайречни смесени гори от *Quercus robur*, *Ulmus laevis* и *Fraxinus excelsior* или *Fraxinus angustifolia* покрай големи реки (*Ulmion minoris*), Панонски гори с *Quercus petraea* и *Carpinus betulus*, Панонски гори с *Quercus pubescens*, Евро-сибирски степни гори с *Quercus spp.*, Балкано-панонски церово-горунови гори, Мизийски гори от сребролистна липа;
- Защитени растения: Обикновена пърчовка *Himantoglossum carpinum*;

- **Защитена зона BG0001042 Искърски пролом – Ржана**

- Защитени природни местообитания: Алувиални гори с *Alnus glutinosa* и *Fraxinus excelsior* (*Alno-Pandion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*), Отворени калцифилни или базифилни тревни съобщества от *Alyso-Sedion albi*, Равнинни или планински реки с растителност от *Ranunculion fluitantis* и *Callitricho-Batrachion*, Полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик (*Festuco-Brometalia*), Хидрофилни съобщества от високи треви в равнините и в планинския до алпийския пояс, Хазмофитна растителност по варовикови скални склонове, Планински сенокосни ливади, Низинни сенокосни ливади, Силикатни

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МЕЗДРА ЗА ПЕРИОДА 2016-2020 Г.

скали с пионерна растителност от съюзите Sedo-Scleranthion или Sedo albi-Veronicion dilleniі, Букови гори от типа Luzulo-Fagetum, Букови гори от типа Asperulo-Fagetum, Термофилни букови гори (Cephalanthero-Fagion), Дъбово-габъррови гори от типа Galio-Carpinetum, Смесени гори от съюза Tilio-Acerion върху сипеи и стръмни склонове, Панонски гори с Quercus petraea и Carpinus betulus, Панонски гори с Quercus pubescens, Балкано-панонски церово-горунови гори, Мизийски букови гори, Мизийски гори от сребролистна липа;

- Защитени растения: Обикновена пърчовка *Himantoglossum carpinum*.

Животински свят

Животинският свят на територията на община Мездра се характеризира със слабо разнообразие, като следствие от продължителното намаляване на горските площи и превръщането им в ливади и ниви.

Животинските видове, обитаващи защитените зони на територията на община Мездра, са следните:

• Защитена зона BG0000166 “Врачански Балкан”

- Предмет на опазване в защитената зона са следните видове **бозайници**: Трицветен нощник *Myotis emarginatus*, Голям нощник *Myotis myotis*, Средиземноморски подковонос *Rhinolophus blasii*, Южен подковонос *Rhinolophus euryale*, Голям подковонос *Rhinolophus ferrumequinum*, Малък подковонос *Rhinolophus hipposideros*, Подковонос на Мехели *Rhinolophus mehelyi*, Лалугер *Spermophilus citellus*, Пъстър пор *Vormela peregusna*, Широкоух прилеп *Barbastella barbastellus*, Европейски вълк, *Canis lupus*, Видра *Lutra lutra*, Дългокрил прилеп *Miniopterus schreibersi*, Дългоух нощник *Myotis bechsteini*, Остроух нощник *Myotis blythii*, Дългопръст нощник *Myotis sarcasinii*;
- Предмет на опазване в защитената зона са следните видове **земноводни и влечуги**: Жълтокоремна бумка *Bombina variegata*, Обикновена блатна костенурка *Emys orbicularis*, Шипобедрена костенурка *Testudo graeca*, Шипоопашата костенурка *Testudo hermanni*, Гребенест тритон *Triturus cristatus*, Голям гребенест тритон *Triturus karelinii*;
- Предмет на опазване в защитената зона са следните видове **риби**: Черна (балканска) мряна *Barbus meridionalis*, Обикновен щипок *Cobitis taenia*, Европейска горчивка *Rhodeus sericeus amarus*, Балкански щипок *Sabanejewia aurata*;
- Предмет на опазване в защитената зона са следните видове **безгръбначни**: Ручеен рак *Austropotamobius torrentium*, Бисерна мида *Unio crassus*, Одонтоподизма *Odontopodisma rubripes*, Лицена *Lycaena dispar*, Карабус *Carabus variolosus*, Обикновен сечко *Cerambyx cerdo*, Бръмбар рогач *Lucanus cervus*, Буков сечко *Morigmus funereus*, Осмодерма *Osmoderma eremita*, Рисодес *Rhysodes sulcatus*, Алпийска розалия, Алпийска розалия *Rosalia alpina*.

• Защитена зона BG0000332 „Карлуковски карст“

Предмет на опазване в защитената зона са следните видове **птици**:

- Видове, включени в Прил. 2 на Закона за биологичното разнообразие (Прил. I на Дир.79/409/ЕЕС): Бял щъркел *Ciconia ciconia*, Ливаден дърдавец *Crex crex*, Сокол скитник

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
МЕЗДРА ЗА ПЕРИОДА 2016-2020 Г.**

Falco peregrinus, Малък корморан Phalacrocorax pygmaeus, Малък орел Hieraetus pennatus, Тръстиков блатар Circus aeruginosus, Орел змияр Circaetus gallicus, Ловен сокол Falco cherrug, Осояд Pernis apivorus, Козодой Caprimulgus europaeus, Черен щъркел Ciconia nigra, Голяма бяла чапла Egretta alba, Малка бяла чапла Egretta garzetta, Гривеста чапла Ardeola ralloides, Нощна чапла Nycticorax nycticorax, Малък воден бик Ixobrychus minutus, Египетски лешояд Neophron percnopterus, Червеногърба сврачка Lanius collurio, Планински кеклик Alektoris graeca graeca, Полубеловрата мухоловка Ficedula semitorquata, Сирийски пъстър кълвач Dendrocopos syriacus, Белоопашат мишелов Buteo rufinus, Късопръст ястреб Accipiter brevipes, Ръждив ангъч Tadorna ferruginea, Турилик Burhinus oedipnemus, Черночела сврачка Lanius minor, Бухал Bubo bubo, Ястребогушо коприварче Sylvia nisoria, Полска бърбрица Anthus campestris, Горска чучулига Lullula arborea, Черен кълвач Dryocopus martius, Синявица Coracias garrulus, Земеродно рибарче Alcedo atthis, Сив кълвач Picus canus, Градинска овесарка Emberiza hortulana, Среден пъстър кълвач Dendrocopos medius;

- Редовно срещащи се мигриращи видове птици, които не са включени в Прил. 2 на Закона за биологичното разнообразие (Прил. I на Дир.79/409/ЕЕС): Голям горски водобегач Tringa ochropus, Обикновен пчелояд Merops apiaster, Късокрил кюкавец Actitis hypoleucos, Обикновен мишелов Buteo buteo, Речен дъждосвирец Charadrius dubius, Орко Falco subbuteo, Черношипа ветрушка Falco tinnunculus, Голям корморан Phalacrocorax carbo, Малък ястреб Accipiter nisus.

• Защитена зона BG0000601 „Каленска пещера“

- Предмет на опазване в защитената зона са следните видове **бозайници**: Европейски вълк Canis lupus, Дългокрил прилеп Miniopterus schreibersi, Остроух нощник Myotis blythii, Дългопръст нощник Myotis saraccinii, Трицветен нощник Myotis emarginatus, Голям нощник Myotis myotis, Средиземноморски подковонос Rhinolophus blasii, Южен подковонос Rhinolophus euryale, Голям подковонос Rhinolophus ferrumequinum, Малък подковонос Rhinolophus hipposideros, Подковонос на Мехели Rhinolophus mehelyi, Пъстър пор Vormela peregusna;
- Предмет на опазване в защитената зона са следните видове **безгръбначни**: Обикновен сечко Cerambyx cerdo, Бръмбар рогач Lucanus cervus, Буков сечко Morimus funereus, Алпийска розалия Rosalia alpina;

• Защитена зона BG0001014 „Карлуково“

- Предмет на опазване в защитената зона са следните видове **бозайници**: Широкоух прилеп Barbastella barbastellus, Европейски вълк Canis lupus, Видра Lutra lutra, Добруджански (среден) хомяк Mesocricetus newtoni, Дългокрил прилеп Miniopterus schreibersi, Степен пор Mustela eversmannii, Дългоух нощник Myotis bechsteini, Остроух нощник Myotis blythii, Дългопръст нощник Myotis saraccinii, Трицветен нощник Myotis emarginatus, Голям нощник Myotis myotis, Средиземноморски подковонос Rhinolophus blasii, Южен подковонос Rhinolophus euryale, Голям подковонос Rhinolophus ferrumequinum, Малък подковонос Rhinolophus hipposideros, Подковонос на Мехели Rhinolophus mehelyi,

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
МЕЗДРА ЗА ПЕРИОДА 2016-2020 Г.**

Лалугер *Spermophilus citellus*, Пъстър пор *Vormela peregusna*;

- Предмет на опазване в защитената зона са следните видове **земноводни и влечуги**: Червенокоремна бумка *Bombina bombina*, Жълтокоремна бумка *Bombina variegata*, Обикновена блатна костенурка *Emys orbicularis*, Шипобедрена костенурка *Testudo graeca*, Шипоопашата костенурка *Testudo hermanni*, Голям гребенест тритон *Triturus karelinii*;
- Предмет на опазване в защитената зона са следните видове **риби**: Распер *Aspius aspius*, Черна (балканска) мряна *Barbus meridionalis*, Обикновен щипок *Cobitis taenia*, Европейска горчивка *Rhodeus sericeus amarus*, Балкански щипок *Sabanejewia aurata*;
- Предмет на опазване в защитената зона са следните видове **безгръбначни**: Ручеен рак *Austropotamobius torrentium*, Бисерна мида *Unio crassus*, Одонтоподизма *Odontopodisma rubripes*, Ценагрион *Coenagrion ornatum*, Лицена *Lucania dispar*, Обикновен сечко *Cerambyx cerdo*, Бръмбар рогач *Lucanus cervus*, Буков сечко *Morimus funereus*, Алпийска розалия *Rosalia alpina*, Ивичест теодокус *Theodoxus transversalis*;

• Защитена зона BG0001042 „Искърски пролом – Ржана“

- Предмет на опазване в защитената зона са следните видове **бозайници**: Широкоух прилеп *Barbastella barbastellus*, Европейски вълк *Canis lupus*, Видра *Lutra lutra*, Дългокрил прилеп *Miniopterus schreibersi*, Дългоух нощник *Myotis bechsteini*, Остроух нощник *Myotis blythii*, Дългопръст нощник *Myotis capaccinii*, Трицветен нощник *Myotis emarginatus*, Голям нощник *Myotis myotis*, Средиземноморски подковонос *Rhinolophus blasii*, Южен подковонос *Rhinolophus euryale*, Голям подковонос *Rhinolophus ferrumequinum*, Малък подковонос *Rhinolophus hipposideros*, Подковонос на Мехели *Rhinolophus mehelyi*, Пъстър пор *Vormela peregusna*;
- Предмет на опазване в защитената зона са следните видове **земноводни и влечуги**: Жълтокоремна бумка *Bombina variegata*, Обикновена блатна костенурка *Emys orbicularis*, Шипоопашата костенурка *Testudo hermanni*, Голям гребенест тритон *Triturus karelinii*;
- Предмет на опазване в защитената зона са следните видове **риби**: Черна (балканска) мряна *Barbus meridionalis*, Обикновен щипок *Cobitis taenia*, Европейска горчивка *Rhodeus sericeus amarus*, Балкански щипок *Sabanejewia aurata*;
- Предмет на опазване в защитената зона са следните видове **безгръбначни**: Ручеен рак *Austropotamobius torrentium*, Бисерна мида *Unio crassus*, Лицена *Lucania dispar*, Обикновен сечко *Cerambyx cerdo*, Бръмбар рогач *Lucanus cervus*, Буков сечко *Morimus funereus*, Алпийска розалия *Rosalia alpina*;

• Защитена зона G0002053 „Врачански Балкан“

Предмет на опазване в защитената зона са следните видове **птици**:

- Видове, включени в Прил. 2 на Закона за биологичното разнообразие (Прил. I на Дир.79/409/ЕЕС): Черен щъркел *Ciconia nigra*, Степен блатар *Circus macrourus*, Тръстиков блатар *Circus aeruginosus*, Орел змияр *Circus gallicus*, Египетски лешояд *Neophron percnopterus*, Черна каня *Milvus migrans*, Малка бяла чапла *Egretta garzetta*, Бял щъркел *Ciconia ciconia*, Голяма бяла чапла *Egretta alba*, Малък креслив орел *Aquila pomarina*, Скален орел *Aquila chrysaetos*, Осояд *Pernis apivorus*, Белогръб кълвач *Dendrocopos*

leucotos, Планински кеклик *Alectoris graeca graeca*, Полубеловрата мухоловка *Ficedula semitorquata*, Сирийски пъстър кълвач *Dendrocopos syriacus*, Белоопашат мишелов *Buteo rufinus*, Градинска овесарка *Emberiza hortulana*, Черночела сврачка *Lanius minor*, Ловен сокол *Falco cherrug*, Червеногърба сврачка *Lanius collurio*, Ястребогушо коприварче *Sylvia nisoria*, Горска чучулига *Lullula arborea*, Ливаден блатар *Circus pygargus*, Дебелоклюна чучулига *Melanocorypha calandra*, Уралска улулица *Strix uralensis*, Среден пъстър кълвач *Dendrocopos medius*, Черен кълвач *Dryocopus martius*, Сив кълвач *Picus canus*, Синявица *Coracias garrulus*, Земеродно рибарче *Alcedo atthis*, Козодой *Caprimulgus europaeus*, Бухал *Bubo bubo*, Малък горски водобегач *Tringa glareola*, Ливаден дърдавец *Crex crex*, Сокол скитник *Falco peregrinus*, Малък орел *Hieraetus pennatus*, Късопръста чучулига *Calandrella brachydactyla*;

- Редовно срещащи се мигриращи видове птици, които не са включени в Прил. 2 на Закона за биологичното разнообразие (Прил. I на Дир.79/409/ЕЕС): Малък ястреб *Accipiter nisus*, Обикновен мишелов *Buteo buteo*, Късокрил къкавец *Actitis hypoleucos*, Орко *Falco subbuteo*, Черношипа ветрушка *Falco tinnunculus*.

7. Анализ по фактори на въздействие

7.1. Отпадъци

Въз основа на направения *анализ и оценка на действащото законодателство и програмни документи от ПУО 2015-2020* са формулирани следните изводи и препоръки:

- Приетите наредби за управление на отпадъците и местните данъци и такси на Община Мездра са в пълно съответствие с новия ЗУО и в частично с промените в ЗМДТ по отношение на новите разпоредби относно формирането на таксата за битови отпадъци;
- Наредбите са публикувани и достъпни за гражданите и заинтересованите лица, органи и организации на интернет страницата на общината (<http://mezdra.bg/>) в раздел „Документи“ на секция „Общински съвет“;
- Изготвяни са годишни отчети по разработените програми за опазване на околната среда и управление на отпадъците;
- Не е разработена Програма за опазване на околната среда с период до 2020 г. Необходимо е изготвянето ѝ.

В тази част са посочени най-важните констатации и изводи от направения *анализ на отпадъците от ПУО 2015-2020*:

- Всички населени места са включени в организирана система за сметосъбиране и транспортиране на битовите отпадъци;
- Във всички села са поставени съвременни съдове тип „Бобър“ и „Мева“ за събиране на битови отпадъци;
- Нормата на натрупване на община Мездра е със сравнително устойчиви стойности през годините и средна стойност – 233,94 кг./ж./год.). При сравнителната съпоставка

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МЕЗДРА ЗА ПЕРИОДА 2016-2020 Г.

- на данните за нормата на натрупване на отпадъците в общината се забелязва, че тя е сравнително близка до тази на областта и по-ниска от средната за страната;
- Направен е анализ на морфологичен състав на битовите отпадъци, от които могат да се направят следните изводи: най-голяма част от отпадъците са хранителни, пластмаса, градински, стъклени и инертни (отпадъци от строителство, от домашен ремонт) – над 80% от всички отпадъци. Делът на отпадъците, които могат да се рециклират и ползват повторно (хартия, картон, стъкло, метали, пластмаси) е 36,3%. Голяма част от хранителните и градинските отпадъци (27%) от своя страна подлежат на компостиране и използване на получения компост;
 - В община Мездра е въведена система за разделно събиране на отпадъците от опаковки от 2007 г. Сключен е договор с организация по оползотворяване „Екопак“ АД Системата включва 35 точки с общо 103 трицветни контейнери, разположени на територията на гр. Мездра, което прави относителен дял на обхванатото население – 50% през 2014 г.; най-голямо е събраното количество от хартия и картон в контейнерите за разделно събиране на отпадъци от опаковки;
 - Не е въведена система за разделно събиране на биоразградими битови отпадъци;
 - Постигнатите резултати относно изпълнението на заложените цели за подготовка за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали от хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло от домакинствата са достатъчни и не поставят в риск изпълнението на целите за 2016, 2018 и 2020 г.;
 - По отношение на масово разпространените отпадъци с изпълнители са сключени договори за следните видове отпадъци: ИУМПС и ИУЕЕО;
 - На 30.06.2015 г. в гр. Мездра бе открита Пречиствателна станция за отпадъчни води (ПСОВ). Поради този факт, до периода на откриване на ПСОВ на територията на общината не са генерирани отпадъци от утайки от ПСОВ, а информацията за генерираните утайки до края на 2015 г. все още не е налична. Прогнозна стойност на генерираната утайка за една година е между 500 и 550 т.;
 - Количествата на събраните строителни отпадъци показват колебливи стойности през периода 2010-2014 г., но варират между 800 и 1 000 т. годишно.

В този раздел от анализа са представени основните изводи и препоръки, които са формулирани на основата на *анализа за инфраструктурата за отпадъци от ПУО 2015-2020* на територията на община Мездра:

- Изграден е регионален център за третиране на отпадъците намиращ се на територията на община Враца при с. Косталево, който включва: Инсталация за сепариране на битови отпадъци, производство на RDF и депо за третиране на неопасни отпадъци;
- На територията на депото се намира старото неорганизирано сметище на гр. Враца, което е рекултивирано;
- Регионалното депо за битови отпадъци на общините Враца и Мездра е изградено и въведено в експлоатация от м. октомври 2000 г., като през 2015 г. отпадъците се

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МЕЗДРА ЗА ПЕРИОДА 2016-2020 Г.

депонират в кл. 2.1 на регионалното депо със срок на експлоатация 7 години и с обща площ 20.208 дка.;

- На територията на община Мездра няма изградени претоварни станции;
- Инсталация за биоразградими и за биоотпадъци не е изградена на територията на регионалната система за управление на отпадъците регион Враца. Взето е решение да се подготви техническа документация за изграждане на компостираща инсталация, с която да се кандидатства в рамките на Оперативна програма „Околна среда“ 2014-2020 г.;
- Въведена е в експлоатация сепарираща инсталация, находяща се в пределите на РДНО-Враца и Мездра;
- Тъй като населението на гр. Мездра е над 10 000 жители и с оглед хипотезата на чл.19, ал.3, т.10 от ЗУО през 2014 г. е сключен договор с „Никсметал Груп“ ООД, база Мездра, притежаващ Решение за дейности по третиране на отпадъци №05-ДО-180-02/15.07.2014г. и определена площадка за безвъзмездно предаване на разделно събрани битови отпадъци от населението с местонахождение: град Мездра, ПИ №1884, кв.101Г, с площ 2995 кв.м., част от територията на бивш завод ”Юшан”.
- В община Мездра няма налична инсталация за оползотворяване на сметищен газ;
- Общината е осигурена със съдове за събиране на битови отпадъци и не е необходимо да се предвиждат нови, а само периодична подмяна на амортизираните;
- Не са налични съдове за домашно компостиране и при въвеждането на такава система е необходимо закупуването им;
- Необходимо е закупуване на сметосъбиращ автомобил за нуждите на населените места в общината;
- В община Мездра все още се експлоатира градското депо за строителни и неопасни производствени отпадъци, намиращо се на стара кариера имот №011003 местност ”Рудината”. Към момента все още има капацитет да поема още отпадъци;
- В община Мездра е изградена ГПСОВ, като през 2015 г. влиза в експлоатация.

Основни изводи от *анализа на институционалния капацитет в сферата на управлението на отпадъците от ПУО 2015-2020*, с акцент върху контролните функции, са представени по-долу:

- Отговорните лица по управлението на дейностите с отпадъците са: Общински съвет, кмет на общината, кметове на населени места, както и специалистите от Общинската екологична инспекция;
- Препоръчва се увеличаването на щатната бройка (поне с още 1 бр.) на служителите в Общинската екологична инспекция и отделянето на самостоятелна длъжност за управление на отпадъците, която да обхваща изпълнението на дейности, свързани с тази политика на общината;

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МЕЗДРА ЗА ПЕРИОДА 2016-2020 Г.

- Служителите, пряко свързани с опазване на околната среда и в частност с управлението на отпадъците са обезпечени с нужната материално-техническа и информационна база;
- За повишаване на професионалния капацитет е препоръчително служителите, ангажирани с дейностите по опазване на околната среда и в частност с управлението на отпадъците, да участват в семинари, работни срещи, обучения и други, организирани от МОСВ, Организации по оползотворяване, Браншови организации, РИОСВ, Регионални сдружения, проекти на администрацията по ОПАК и други.

В тази част са представени основни изводи от извършения **анализ на замърсени в миналото площадки за обезвреждане на отпадъците и обществени мерки за тяхното възстановяване от ПУО 2015-2020** в община Мездра:

- Рекултивирано е старото сметище за битови отпадъци на град Мездра на етап Биологична рекултивация (огледни грижи – до 2018 г.);
- Все още се използва общинското депо за строителни отпадъци и до 2020 г. за него не се предвижда рекултивация;
- Често срещан проблем е образуването на локални замърсявания на местата на старите селски сметища.

В тази част са направени основни изводи от извършения **анализ на организационните схеми за управление на отпадъците, планиране, финансиране и определяне на цени и такси за услугите от ПУО 2015-2020**:

- С оглед измененията на чл. 67, ал. 2 от ЗУО в сила от 01.01.2015 г. свързана с определяне размера на таксата в случаите, когато не може да се установи количеството на битовите отпадъци, размерът на таксата се определя в левове на ползвател или пропорционално върху основа, определена от общинския съвет, която не може да бъде данъчната оценка на недвижимите имоти, тяхната балансова стойност или пазарната им цена, наредбата на община Мездра не отговаря на нормативните изисквания и следва да се актуализира;
- Средствата, които общината събира от такса битови отпадъци не покриват разходите за управление на отпадъците;
- С оглед нарастващите отчисления и такса за битови отпадъци е необходимо да се повиши събираемостта на таксата и намерят начини за намаляване на разходите. В тази връзка е целесъобразно да се проучат и използват възможностите по европейски и други публични средства за финансиране на разходите за управление на отпадъците;
- Други мерки при недостиг на приходите, като завишаване на таксата битови отпадъци въз основа на завишаване размера на отчисленията, завишаване на разходите на извършваната услуга по събиране и транспортиране на отпадъци не се препоръчват с оглед на поносимостта за плащане на услугата от местното население и на база на проведеното анкетно проучване.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МЕЗДРА ЗА ПЕРИОДА 2016-2020 Г.

Обобщени изводи от *анализа на информирането на обществеността по въпросите на управление на отпадъците от ПУО 2015-2020* са представени по-долу:

- За информиране на обществеността Общинска администрация - Мездра използва предимно поставянето на съобщения, обяви, организирането на срещи с представители на местни предприятия, арендатори, търговски фирми и домоуправители, както и публикуването на информация на интернет страницата на общината;
- Общината ежегодно прилага различни мерки във връзка с провеждането на разяснителни кампании сред населението относно дейностите по управление на отпадъците;
- В Общината са налични стратегически документи, в които да са указани и/или включени мерки за водене на информационно-разяснителна политика;
- Достигнатите резултати до тук по отношение на информираността и предоставянето на информация на гражданите са добри, необходимо е да продължи регулярното провеждане на информационните кампании за населението, с цел увеличаване на възможностите на Общината за достигане на набелязаните мерки в развитието на дейността по управлението на отпадъците;
- Направено е анкетно проучване сред местните заинтересовани страни, което е основа за изграждането на програма за УО в съответствие с местните нужди.

Резултатите от *анализа на информационното обезпечаване за отпадъците и дейностите с отпадъци от ПУО 2015-2020* показват, че:

- Събираната информация в Община Мездра по отношение на сключения договор с изпълнител за извършване на дейности по управление на отпадъците е достатъчна, пълна и надеждна. Същото важи и за информацията, предоставена от назначените служители в системата за събиране и транспортиране на битови отпадъци. Въз основа на предоставените данни могат да се подготвят различни справки, отчети, програми, стратегии и др.;
- Основен проблем е събирането на информация от лицата, които извършват дейности по управление на отпадъци на територията на Общината самостоятелно;
- Необходимо е в Общината да се създадат ясни правила за събиране на информация за образуваните отпадъци от тези лица и площадки. Също така е необходимо да се извършват периодични проверки от служители на Общинската екоинспекция, с което да се контролира дейността на площадките, на които се предават отпадъци, както и достоверността на данните.

7.2. Шум

По данни на РИОСВ-Враца, на територията на общината няма промишлени обекти, които да създават наднормени шумови нива. В повечето промишлени предприятия има отделни работни места, които налагат ползването на индивидуални защитни средства. Проверени са най-големите обекти в общината: „Ню текс” АД, гр. Мездра с предмет на дейност – производство на текстилни изделия; „Братя Томови - Люти дол” ЕООД -с. Люти дол „Людал” ЕООД, с. Зверино с предмет на дейност-производство на безазбестови фриксионни изделия за автомобили; „Вархим” ЕООД, гр. Мездра – „Хидратен цех” гара Черепиш с предмет на дейност-производство на хидратна вар; Пивоварна „Леденика и ММ” гр. Мездра, с предмет на дейност- производство на пиво; „Хемус-М” АД, гр. Мездра с предмет на дейност-обработка на скално-облицовъчни материали; „Лана Мел” ООД, гр. Мездра с предмет на дейност-производство на пшеничени брашна. Измерените стойности в контролираните дружества не надвишават граничните стойности съгласно Наредба №6 от 26.06.2006 г. за показателите на шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите за шум в околната среда, методите за оценка на стойностите на показателите за шум и на вредните ефекти от шума върху здравето на населението.

За град Мездра основните източници на шумово натоварване и вибрации са автотранспорта и промишлеността. Централната градска част е пространствено ограничена, с интензивен трафик, обществено- административни и жилищни сгради, разположени непосредствено до пътните платна. Това води до постоянно натоварване на сградите с шум и вибрации от автомобилното движение. Теренните условия не позволяват изграждането на съоръжения за защита от шум и единствен фактор за ограничаване на въздействието е растителността. В периода 2011-2015 г. са засадени следните декоративни дървета /секвоя, мимоза, офика, хвойна, копривка/ и храсти /чимшир, вертикална, кълбовидна, сребриста туя, лъжекипарис/ в зелените площи за обществено ползване, с цел намаляване на шумовото замърсяване. Източници на вредни лъчения в град Мездра не са установени. В района няма постоянни или временни пунктове от НАСЕМ за измерване на радиационния гама фон, атмосферната радиоактивност и нейонизиращи лъчения. Не са установени източници на високо налягане в градската среда.

Съществен проблем от екологична гледна точка, в т.ч. и шумово замърсяване, създава преминаването на пътната мрежа през населените места. В почти всички села, главната улица е част от основната пътна мрежа. Стойностите на еквивалентните нива на шума върху уличната мрежа на гр. Мездра при сходни условия с пунктове в град Враца се предполага, че варират от 51 до 68дб(А). Броят на леките автомобили значително доминира над броя на товарните коли и автобусите. През централната градска част преминава и третокласен път за град Роман с въведено еднопосочно движение в двете посоки.

7.3. Радиационен контрол

На територията на община Мездра няма завишени нива на радиация.

7.4. Зелена система

В населените места в община Мездра зелената система е почти напълно изградена. Териториите за озеленяване, паркове и градини заемат площ от 17 ха или 0,033% от територията на общината, като на жител се падат средно по 6 кв. м. от посочените територии. Поддържаните зелени площи общо за всички населени места възлизат на 131 дка. Сред основните видове растителност на територията на общината са дървесната, храстовата, полухрастовата, увивната и тревната.

Основна част от зелената система в общината са **самостоятелни площи за неограничено ползване** (градски, квартални паркове и градинки) и **озеленени площи покрай улици и площади**.

Община Мездра поддържа регистър на картотекираната растителност. През 2014 г. и 2015 г. залесените територии с топола от ДГС – Мездра възлизат на 173 дка. / в землищата на с. Дърманци, с.Руска бела, с.Старо село, с.Брусен,с. Зверино и с.Царевец/.

В непосредствена близост до гр. Мездра се намира крайградският парк, характеризиращ се със значителни рекреационни функции. Паркът е с обща площ от 25 дка, върху която са засадени около 1 460 бр. широколистни и иглолистни дървета. В границите на парка е изградена Алея на здравето - с възможност и за колоездене. За децата е изградена площадка от 0,5 дка с монтирани съоръжения за игра и развлечения. В близост до детската площадка има каптаж и каменна чешма с питейна вода и развлекателно заведение с басейн.

Няма налични паркове за отдых извън населените места от територията на община Мездра.

Дейностите по почистване на уличните платна, площадите, алеите, парковете и другите територии от населените места, предназначени за обществено ползване в община Мездра се извършват от Общинско предприятие "Чистота" – град Мездра.

В община Мездра е приета и действа Наредба за изграждане и опазване на зелената система на територията на община Мездра, която има за цел поддържане на оптимални жизнени условия на декоративната растителност в общинските зелени площи. Наредбата ще следва да се актуализира след приемане на настоящата програма. Сред останалите действащи общински наредби в областта на околната среда са Наредба №1 за поддържане и опазване на обществения ред на територията на община Мездра, Наредба за управление на отпадъците на територията на община Мездра и Наредба за реда и условията при отглеждане на селскостопански животни и домашни любимци на територията на община Мездра.

В обобщение на информацията, представена от Мездра общинска администрация, относно констатираните нарушения, свързани с околната среда, за които са издадени

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МЕЗДРА ЗА ПЕРИОДА 2016-2020 Г.

наказателни постановления от кмета на община Мездра, както и размера на наложените глоби и имуществени санкции, може да се заключи следното:

- през периода 2010-2014 г. са съставени 10 акта за нарушения, свързани с околната среда, и 8 наказателни постановления. Стойността на наложените глоби за нарушения възлиза на 170 лв.;
- актовете са издадени за осъществяване на дейности, свързани с отглеждане на животни при неспазване на санитарните изисквания и палене на отпадъци.

8. Администриране и публичност на дейностите по опазване на околната среда

Дейностите по опазване на околната среда представляват комплекс от решения и действия, свързани с околната среда, както и различните форми на контрол.

Видове услуги, предоставяни от общината и на територията на общината, свързани с опазване на околната среда са следните: Водоснабдяване, канализация и пречистване на отпадъчните води (услугата се предоставя от „Водоснабдяване и канализация” ООД –Враца); Озеленяване и чистота в населените места (услугата се предоставя от Общинско предприятие ”Чистота” – Мездра); Други дейности.

В състава на Общински съвет – Мездра функционира Постоянна комисия по устройство на територията, опазване на околната среда и инфраструктурата, състояща се от 12 общински съветници.

Също така, към настоящия момент е създадена и се оправомощава с решение №359 на Общински съвет – Мездра Общинска екологична инспекция. На основание чл. 22 ал. 1 от Закона за местното самоуправление и местната администрация е приет Правилник за устройството и дейността на Общинската екологична инспекция с протокол №34 от 25.05.2006 година. Кметът на Общината организира дейността на Екоинспекцията. Инспекцията се състои от двама служители: Главен инспектор „Общинска екологична инспекция” и Старши инспектор ”Общинска екологична инспекция”.

Основната дейност на Екоинспекцията е свързана с:

1. Осъществяване на контрол по опазване на околната среда в Общината;
2. Съдействие на държавни и обществени органи за установяване и предотвратяване на нарушенията на нормативните актове по опазване на околната среда и налагане на санкции на нарушителите;
3. Установяване на нарушенията на нормативните актове по опазване на околната среда в общината;
4. Установяване на протичащите явления и процеси в общината във връзка със състоянието на околната среда и изготвяне на предложения до съответните държавни и обществени органи и стопански субекти за подобряване на тяхната дейност.

Общинската екологична инспекция има право:

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
МЕЗДРА ЗА ПЕРИОДА 2016-2020 Г.**

1. Да изготвя или участва в изготвянето на програми, стратегии и планове за устойчиво развитие по отношение на околната среда;
2. Да участва в разработването, провеждането и контрола на мероприятията, касаещи опазването и възстановяването на природата и екологичната политика на територията на общината;
3. Да контролира действията на гражданите и юридическите лица на територията на общината, както и дейността на специализираните фирми по събиране, съхранение, транспортиране и обезвреждане на отпадъци;
4. Да дава предписания за отстраняване на нарушения както и длъжностните лица да съставят актове за административни нарушения на нормативната уредба в областта на околната среда;
5. Да получава и ползва информация, свързана със състоянието и опазването на околната среда по установения ред, от общината, държавни, общински и частни предприятия и фирми, обществени организации, граждани и др.

За осигуряване на качествено и ефективно извършване на дейности, свързани с опазване на околната среда, и за подобряване на жизнената среда и облика на населените места община Мездра е изградила добро сътрудничество с регионалните органи на централни ведомства от компетенциите, на които са въпроси по опазване на околната среда, общината поддържа комуникация със следните институции: Министерство на околната среда и водите; Регионална инспекция по околната среда и водите - гр. Враца; Басейнова дирекция „Дунавски район“ - гр. Плевен; Областна администрация - гр. Враца; РЗИ – Враца, Водно бюро – Враца.

Общината си сътрудничи в разглежданата област и със съседни общини, бизнеса, НПО, сред които: Община Враца; Община Роман; Сдружение с нестопанска цел в обществена полза „В помощ на животните в Мездра“- град Мездра; Водно бюро – Враца; „Водоснабдяване и канализация” ООД – Враца.

За информиране на обществеността по отношение на въпросите, свързани с опазването на околната среда, в сградата на общината и в кметствата са поставени информационни табла. Също така, на официалния сайт на общината <http://mezdra.bg/> регулярно се публикува актуална информация по посочените въпроси.

9. Финансиране на дейностите по опазване на околната среда

На таблица 13 е представена финансова информация относно дейностите по опазване на околната среда на община Мездра за периода 2010-2015 г.:

Таблица 13. Финансова информация за дейностите по опазване на околната среда на община Мездра за периода 2010-2015 г.

Приходи	2010 г.	2011 г.	2012 г.	2013 г.	2014 г.	2015 г.
Планирани приходи за околна среда	817 000	850 000	1 397 789	1 655 606	1 135 783	1 108 323
Реализирани приходи за околна среда	631 832	624 508	819 034	640 764	655 514	690 048
Планирани разходи	19%	17%	20%	21%	18%	16%

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
МЕЗДРА ЗА ПЕРИОДА 2016-2020 Г.**

Приходи	2010 г.	2011 г.	2012 г.	2013 г.	2014 г.	2015 г.
Реализирани разходи за околна среда	817 000	850 000	1 397 789	1 655 606	1 135 783	1 108 323
Общо реализирани разходи	972 126	960 206	1 000 039	1 146 569	1 142 818	1 175 188
Относителен дял от всички реализирани разходи	10%	9%	9%	10%	8%	9%

Източник: Мездра общинска администрация

От данните в таблицата могат да бъдат направени следните изводи за периода 2010-2015 г.:

- Планираните приходи за дейности по опазване на околна среда бележат тенденция към увеличение до 2013 г., след което започват да намаляват, но дялът им остава с 35,7% по-висок за 2015 г. (1 108 323 лв.) спрямо началото на периода (2010 г. – 817 000 лв.);
- Реализираните приходи за 2015 г. са с 58 216 лв. (9,2%) повече спрямо тези от началото на периода (2010 г. – 631 832 лв.). Най-много приходи са получени през 2012 г. – 819 034 лв., а най-малко – през 2011 624 508 лв.;
- Извършените разходи за дейности по опазване на околната среда бележат тенденция към увеличение до 2013 г. (увеличение с 838 606 лв. или 102,6% за 2013 г. спрямо 2010 г.), след което започват да намаляват (намаление с 547 283 лв. или 33,1% за 2015 г. спрямо 2013 г.);
- Относителният дял на реализираните разходи за дейности по опазване на околната среда спрямо всички реализирани разходи в общината за разглеждания период е в рамките на 8-10%;
- През целия разглеждан период реализираните приходи от дейности по опазване на околната среда остават с по-ниски стойности спрямо извършените разходи.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
МЕЗДРА ЗА ПЕРИОДА 2016-2020 Г.**

V. SWOT АНАЛИЗ

СИЛНИ СТРАНИ	СЛАБИ СТРАНИ
Въздух	
<ul style="list-style-type: none">Добро качество на атмосферния въздух (КАВ)	<ul style="list-style-type: none">Метеорологични фактори, благоприятстващи задържането на вредни вещества от местни източници в приземния въздушен слой
Води	
<ul style="list-style-type: none">Осигурено 100% водоснабдяване за населените местаИзградена ПСОВ - МездраЛипса на големи промишлени предприятия, замърсяващи водитеНаличие на достатъчно количество собствен воден ресурс	<ul style="list-style-type: none">Загуби на питейна вода и влошаване на качеството ѝ в резултат от амортизацията на водопреносната мрежаЛипса на изградени канализационни системи за отпадни битови води и липса на изградени пречиствателни станции за отпадъчни води в населените места с изключение на гр. Мездра и частично на с. Зверино
Почви	
<ul style="list-style-type: none">Високо естествено плодородие на почвитеНиско ниво на замърсяване на почвите с отпадъциЛипса на почви замърсени с органични замърсителиЛипса на заблатени и засолени почви	<ul style="list-style-type: none">Почвена ерозия в добивната дейност на строителни материалиНаличие на киселини почви в района на „Елисейна“ ЕАДНаличие на замърсявания на почви с тежки метали
Шум	
<ul style="list-style-type: none">Добри шумови характеристики на населените места	
Отпадъци	
<ul style="list-style-type: none">Въведено организирано сметосъбиране и сметоизвозване на битовите отпадъци за всички населени места в общината;Въведено разделно събиране на отпадъците от опаковки: хартия, картон, пластмаса, метали и стъкло;Въведено разделно събиране на масово разпространени отпадъци;Разработена Програма за управление на отпадъците до 2020 г.;Разработена Програма за опазване на околната среда за период до 2020 г.;Изготвени сезонни доклади за морфологичния състав на отпадъците в общината;	<ul style="list-style-type: none">Липса на съвременна екологосъобразна компостираща инсталация за Регион Враца;Не е въведена система за разделно събиране на биоразградими отпадъци и домашно компостиране;Липса на транспортни средства и съдове за домашно компостиране и съхранение на биоотпадъци;Голям дял на инертните (отпадъците от строителство) в направения морфологичен състав на отпадъците, показващо неправомерно изхвърляне и смесване на битови и строителни отпадъци;Липса на информационна общинска система за мониторинг и контрол на дейностите по управление на отпадъците;

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
МЕЗДРА ЗА ПЕРИОДА 2016-2020 Г.**

<ul style="list-style-type: none">Осигурени услуги по управление на битовите отпадъци – сметосъбиране и сметоизвозване, обезвреждане, разделно събиране на опасните отпадъци;Изградени регионално депо за неопасни отпадъци и сепарираща инсталация, съобразно съвременните екологични изисквания;Изградена ПСОВ в гр. Мездра с възможност за съвременно третиране на утайките от ПСОВ с оглед тяхното оползотворяване;Осигуреност с транспортни средства и съдове за събиране на битови отпадъци, включително разделно събрани;Съответстваща местна нормативна рамка на действащото законодателство в сферата на отпадъците, в частност местните данъци и такси;Силен интерес от населението към екологичните проблеми и нарушаване на приетите нормативни разпоредби във връзка с отпадъците;Осигурен е „зелен“ телефон за жителите.	<ul style="list-style-type: none">Недостатъчен капацитет за управление на отпадъците във връзка с нарасналите изисквания за управление на отпадъците на местно ниво.
Биологично разнообразие	
<ul style="list-style-type: none">Наличие на редки растителни и животински видове в защитените зони	<ul style="list-style-type: none">Липса на система за събиране и обмен на информация, мониторинг и оценка на биологичното разнообразие в екосистемите
Зелена система	
<ul style="list-style-type: none">Редовно почистване и озеленяване на зелените площи за широко обществено ползване и зелените площи и декоративната растителност с ограничено обществено ползване и със специално предназначение в урегулираните поземлени имоти	<ul style="list-style-type: none">
Други	
<ul style="list-style-type: none">Наличие на административен капацитет за покриване на общинските отговорности по опазване на околната средаЛипса на големи промишлени замърсителиМотивираност на ръководството на общината да решава проблемите и да опазва местните природни дадености	<ul style="list-style-type: none">Непълна институционална, нормативна и стратегическа рамка за управление на околната среда
ВЪЗМОЖНОСТИ	ЗАПЛАХИ
Въздух	
<ul style="list-style-type: none">Възможности за използване на ветрова	

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
МЕЗДРА ЗА ПЕРИОДА 2016-2020 Г.**

енергия за собствено потребление	
Води	
<ul style="list-style-type: none">Изграждане на канализационна система, обхващаща територията на цялата община	<ul style="list-style-type: none">Опасност от засушаване и пресъхване на повърхностните водни източници в резултат на глобалното затопляне
Почви	
<ul style="list-style-type: none">Проучване състоянието на почвите и получаване на данни за наднормено замърсяване, картиране на резултатите от проучванията и предприемане на действия по подобряване на състоянието на почвите	<ul style="list-style-type: none">Засилване на деградационните процеси на почвите;Загуба на биоразнообразие при естествено и антропогенно въздействие;Риск към почвено засушаване и почвено-атмосферно засушаване;Липса на регистър на площите с увредени почви;Липса на Национална програма за опазване, устойчиво ползване и възстановяване на почвите;Липса на Програма за опазване, устойчиво ползване и възстановяване на почвите за област Враца
Отпадъци	
<ul style="list-style-type: none">Използване на Оперативните програми и финансови инструменти на ЕС за решаване на проблемите, свързани с ефективното управление на отпадъците и изграждане на съвременна екологосъобразна инфраструктура за Регион Враца;Въвеждане на система за домашно компостиране на градинските и хранителни отпадъци;Въвеждане на система за разделно събиране на биоразградими и биоотпадъци;Позитивна прогноза за постигане на целите на региона за разделно събрани отпадъци и биоразградими отпадъци, в случай на изграждане на компостираща инсталация;Промяна на обществените нагласи в полза на екологосъобразното и ефективно управление на отпадъците;Подобряване на административния капацитет в сферата на отпадъците;Въвеждане на информационна общинска система за мониторинг и контрол на отпадъците;Изграждането на единна интегрирана	<ul style="list-style-type: none">Средна покупателна способност на домакинствата и трудност на нискодоходните групи да отделят допълнителни средства за услуги и дейности, свързани с управление на отпадъците;Значително увеличение на разходите за управление на битови отпадъци и необходимост от повишаване на такса битови отпадъци за населението във връзка с неспазване на регионалните цели за отпадъци;Изхвърляне на отпадъци от населението на нерегламентирани сметища;Прогноза за четворно увеличаване на количеството на строителните отпадъци.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
МЕЗДРА ЗА ПЕРИОДА 2016-2020 Г.**

<p>информационна система за управление на отпадъците на национално ниво;</p> <ul style="list-style-type: none">• Подобряване на информационната политика на общината в областта на управление на отпадъците;• Засилване на контрола върху граждани и юридически лица на територията на общината за спазване на нормативните изисквания.	
Биологично разнообразие	
<ul style="list-style-type: none">• Възможност за развитие на познавателен и екотуризъм	<ul style="list-style-type: none">• Вредно антропогенно въздействие върху флората и фауната в защитените зони
Зелена система	
<ul style="list-style-type: none">• Внедряване на съвременни информационни технологии в управлението на околната среда и природните ресурси, вкл. географски информационни системи (ГИС)• Интегриране на конзервационните цели в горскостопанските практики• Прилагане на програма за адаптиране на залесяванията към климатичните промени и увеличаване капацитета на горите при усвояване и редуциране на вредните емисии в атмосферата	
Други	
<ul style="list-style-type: none">• Възможности за получаване на безвъзмездна финансова помощ от национални източници на финансиране и от Фондовете на ЕС и достигане до целите на ЕС за околна среда• Провеждане на кампании за опазване на околната среда и реализация на действия за смекчаване на климатичните промени, свързани с национални и местни инициативи• Преструктуриране на икономиката и въвеждане на съвременни технологии, щадящи околната среда на национално и регионално ниво	<ul style="list-style-type: none">• Липса на собствени финансови ресурси за реализация на екологични проекти• Климатични промени, свързани с повишен риск от природни бедствия, засушаване, ерозия и горски пожари

VI. ВИЗИЯ ЗА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНАТА

Визията е обобщена представа/желание на една общност за стандарта на живот и качества на средата, която тази общност изгражда, поддържа и обитава. Приетата визия, определяща желаното и постижимо състояние в екологичен аспект на община Мездра за периода 2016-2020 г. е следната:

Община Мездра – съхранена, зелена и благоприятна околна среда за настоящи и бъдещи поколения.

VII. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

В резултат от извършените анализи и проучвания за характерните дадености и проблеми на община Мездра в областта на околната среда, са определени и идентифицирани силните и слабите страни на общината, възможностите и заплахите, стоящи пред нея. След като бе избрана визия на общината се определиха и целите, достигането на които ще е определящо за качеството на живот на местното население.

При определянето на целите бяха взети в предвид основните силни страни, които трябва да бъдат запазени, основните проблеми (слаби страни), които следва да бъдат решени и се отчетоха заплахите пред община Мездра в областта на околната среда.

1. Генерална стратегическа цел на програмата

Въз основа на избраната визия, главната стратегическа цел на програмата е следната:

Подобряване качеството на живот на населението на община Мездра и съхраняване на околната ѝ среда чрез устойчиво управление на природните ресурси.

2. Приоритети, специфични стратегически цели на програмата и алтернативи за постигането им

С оглед на поставената генерална стратегическа цел Програмата за опазване на околната среда на община Мездра за периода 2016-2020 г. поставя следните приоритети и специфични стратегически цели:

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
МЕЗДРА ЗА ПЕРИОДА 2016-2020 Г.**

**Приоритет 1:
Въздух**

Специфична цел 1: Запазване и поддържане на доброто качество на атмосферния въздух и поддържане на нивото на емисиите под пределно допустимите норми

**Приоритет 2:
Води**

Специфична цел 2: Опазване на водите и водните обекти и развитие на водоснабдителната инфраструктура

**Приоритет 3:
Почви**

Специфична цел 3: Устойчиво управление на почвените ресурси на територията на община Мездра

**Приоритет 4:
Биоразнообразие**

Специфична цел 4: Опазване и поддържане на биологичното разнообразие на територията на общината

**Приоритет 5:
Отпадъци**

Специфична цел 5: Устойчиво управление на отпадъците

**Приоритет 6:
Зелена система**

Специфична цел 6: Поддържане и развитие на зелените площи за широко обществено ползване

**Приоритет 7:
Административен
капацитет**

Специфична цел 7: Подобряване на административния капацитет за управление на околната среда и ангажиране на местното население

Алтернативите за постигане на специфичните стратегически цели, съответно и на генералната стратегическа цел, са посочени в следващия раздел от настоящата програма (Раздел VII. План за действие) - Таблица 14. План за действие на ПООС Мездра 2016-2020 г.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
МЕЗДРА ЗА ПЕРИОДА 2016-2020 Г.

VIII. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

Планът за действие към Програмата за опазване на околната среда на община Мездра за периода 2016-2020 г. предвижда изпълнението на конкретни и целенасочени мерки по отделните компоненти на околната среда, с цел постигане на съответствие с действащите норми и стандарти в екологичното законодателство.

Таблица 14. План за действие на ПООС Мездра 2016-2020 г.

№	Наименование на Специфична цел, мярка	Бюджет (в хил. лв.)	Източник на финансиране/ Програма/ Фонд	Показатели	Отговорна структура	Партньорски структури	Време за реализация				
							2016	2017	2018	2019	2020
План за действие на ПООС Мездра 2016-2020 г.		26 666									
Специфична цел 1. Запазване и поддържане на доброто качество на атмосферния въздух и поддържане нивото на емисиите под пределно допустимото		10 295									
1	Почистване на основните пътни артерии от натрупан прах и осигуряване на поддържането им в добро техническо състояние	360	ОБ	Годишно поддържане на услугата	Община Мездра						
2	Благоустрояване на крайпътните и междублокови пространства	60	ОБ	кв. м. благоустроени крайпътни и междублокови пространства	Община Мездра						
3	Повишаване на енергийната ефективност на обществените и жилищни сгради сгради	7 870	ОБ, ФЕС	брой санирани обществени сгради; брой инсталирани соларни системи	Община Мездра						
4	Рационално усвояване на ВЕИ при реализиране на разработената от общината "Програма за насърчаване на използването на енергията от възобновяеми източници и биогорива на община Мездра 2012-2020 г."	1 000	ОБ, ПРСР	1 брой реализирана програма	Община Мездра						
5	Разработване на Програма за намаляване на нивата на ФПЧ10 и достигане на установените норми за съдържанието им в атмосферния въздух в община Мездра	5	ОБ	1 бр. изготвена програма	Община Мездра						

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
МЕЗДРА ЗА ПЕРИОДА 2016-2020 Г.**

6	Мерки за подобряване качеството на атмосферния въздух в община Мездра	1 000	ОПОС	изпълнени мерки, адресиращи замърсяването от битовото отопление, и мерки, адресиращи замърсяването от обществения транспорт	Община Мездра								
Специфична цел 2. Опазване на водите и водните обекти и развитие на водоснабдителната инфраструктура		2 800											
1	Подмяна на амортизираната водопроводна мрежа	1 600	ОБ	км. подменената амортизирана водопроводна мрежа	Община Мездра и ВиК Враца								
2	Почистване на канавки и речни дерета	150	ОБ	брой почистени канавки и речни дерета 2 пъти за периода	Община Мездра								
3	Ремонт на естествени чешми и възстановяване на кладенци	50	ОБ	брой ремонтирани естествени чешми; брой възстановени кладенци	Община Мездра								
4	Реализиране на дейности за предотвратяване на вредното въздействие на водите върху териториите (укрепване на стени на микроязовири общинска собственост, защитни диги и съоръженията за речните легла в границите на населените места).	1 000	ОБ	брой укрепени стени на микроязовири общинска собственост	Община Мездра								
Специфична цел 3. Устойчиво управление на почвените ресурси на територията на община Мездра		5150											
1	Изпълнение на Програма за опазване, устойчиво ползване и възстановяване на почвите на територията на община Мездра за периода 2016-2020 г.	5150	ОБ	1 бр. изпълнена програма	Община Мездра								
Специфична цел 4. Опазване и поддържане на биологичното разнообразие на територията на общината		500											

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
МЕЗДРА ЗА ПЕРИОДА 2016-2020 Г.**

1	Опазване на горското богатство от бедствия, пожари и климатични промени	500	ОБ	Годишно изпълнение на дейности	Община Мездра и ДГС Мездра									
Специфична цел 5. Устойчиво управление на отпадъците		7 533												
1	Изпълнение на Общинска програма за управление на отпадъците	7 433	ОБ	5 бр. годишни отчети	Община Мездра									
Специфична цел 6. Поддържане и развитие на зелените площи за широко обществено ползване		40												
1	Реконструирани, ландшафтно оформление и поддържане на паркове и градинки	10	ОБ	кв. м. реконструирани и поддържани паркове и градинки	Община Мездра									
2	Реконструкция и рехабилитация на спортни съоръжения и детски площадки	25	ОБ	брой реконструирани и рехабилитирани спортни съоръжения и детски площадки	Община Мездра									
3	Обновяване на гробищните паркове	5	ОБ	кв. м. обновени гробищни паркове	Община Мездра									
Специфична цел 7. Подобряване на административния капацитет за управление на околната среда и ангажиране на местното население		348												
1	Осигуряване на възможности за повишаване на професионалната квалификация на кадрите, компетентни по управление на околната среда в общинската администрация	100	ОБ, ФЕС	брой проведени обучения	Община Мездра									
2	Подобряване на информационната безопасност за управление на околната среда	200	ОБ, ФЕС	брой проведени информационни мероприятия	Община Мездра									
4	Изграждане на общински капацитет за прилагане на екологичното законодателство, за разработване и управление на екологични инфраструктурни и малки проекти	20	ОБ, ЦБ, ФЕС	брой проведени обучения	Община Мездра									
5	Провеждане на тематични форуми и анкети по проблемите на околната среда	6	ОБ, ФЕС	брой проведени мероприятия	Община Мездра									

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА
МЕЗДРА ЗА ПЕРИОДА 2016-2020 Г.**

8	Провеждане на обществени кампании за повишаване на съзнанието на жителите на общината по въпросите за намаляване на нерегламентираното изхвърляне на ТБО и опазване на чистотата в населените места; ежегодно организиране на общински информационно-образователни кампании, свързани с опазването на околната среда	20	ОБ	брой проведени кампании	Община Мездра						
9	Създаване на партньорства с други общини за съвместно кандидатстване по програми и проекти, касаещи околната среда	2	ОБ	брой създадени партньорства	Община Мездра						

Предвидените мерки и дейности в програмата няма да засегнат територии от защитените зони по смисъла на Закона за биологичното разнообразие: BG0002053 "Врачански Балкан" и BG0000332 "Карлуковски карст" за опазване на дивите птици и BG0000166 „Врачански Балкан”, BG0001042 „Искърски пролом – Ржана”, BG0001014 "Карлуково" и BG0000601 „Каленска пещера" за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МЕЗДРА ЗА ПЕРИОДА 2016-2020 Г.

IX. СИСТЕМА ЗА НАБЛЮДЕНИЕ, КОНТРОЛ И ОТЧИТАНЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОБЩИНСКАТА ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

Процесът на организация на изпълнението, осъществяване на мониторинг, контрол и последваща оценка на изпълнението на политиката за опазване на околната среда, в частност на настоящата Програма за опазване на околната среда, която дефинира тази политика за периода 2016-2020 г., се организира от Кмета на общината или от упълномощено от него друго длъжностно лице.

В процеса на наблюдение, Общинската администрация осигурява участието на организации, физически и юридически лица като се спазва принципа за партньорство, публичност и прозрачност. Предметът на наблюдение включва изпълнението на целите и приоритетите на ПООС, организацията и методите на изпълнение, прилагани от съответните административни структури, организациите и юридическите лица, участващи в изпълнението им. Целта на мониторинга е да отбелязва отклоненията от целите на ПООС достатъчно рано, за да бъде възможно тяхното коригиране, преди последствията от тях да станат толкова сериозни, че да не могат да бъдат преодолени. Наблюдението е важен елемент, който позволява да се засили или намали активността в конкретна насока, да се предприемат коригиращи действия, ако напредъкът е неудовлетворителен или ако условията се изменят.

Контролът има за цел да създаде условия за подобряване работата на общинската администрация и за формулиране на правилни управленски решения във връзка с изпълнението на ПООС. Предвид разпределението в обхвата на работа и функционалните задачи, присъщи на контрола, неговата основна задача е свързана с осигуряване на законосъобразност при изпълнението на политиките за опазване на околната среда, както и целесъобразност, изразяваща се в процеса на детайлизирано проследяване работата по изпълнение на ангажиментите на длъжностните лица по тази политика. Същностната характеристика, дефинираща обхвата и съдържанието на контролния процес, във висока степен се определя от съществуващите законови изисквания по отношение осигуряване на законосъобразност в публични институции и органи на местната власт. Контролът върху изпълнението на ПООС 2016-2020 г. на община Мездра се извършва от Общински съвет - Мездра, който приема програмата и следи за нейното изпълнение.

Координацията по изпълнението на ПООС ще се осъществява от специалистите в общинската екологична инспекция, и конкретно от лицата, които със заповед на Кмета на Общината (във връзка с изискването на чл. 15, ал. 1, т. 10 от Закона за опазване на околната среда) са определени като притежаващи необходимата професионална квалификация за осъществяване на дейностите по управление на околната среда.

На основание на чл. 79, ал. 5 от Закона за опазване на околната среда, Кметът на Общината ежегодно внася в общинския съвет отчет за изпълнението на програмата за околна среда, а при необходимост и предложения за нейното допълване и актуализиране. В годишния отчет се отбелязва напредъка при постигането на набелязаните цели и приоритети

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА МЕЗДРА ЗА ПЕРИОДА 2016-2020 Г.

на ПООС, отчитат се настъпилите промени в екологичната обстановка, измененията в законовата и нормативна база и произтичащите от това промени в отговорностите и задълженията на местните власти, както и препоръки за подобряване на резултатите от наблюдението на изпълнението на програмата. Актуализация на общинската програма по опазване на околната среда се извършва при съществена промяна на нормативната база и условията, при които е разработена.

В допълнение, на основание на чл. 79, ал. 6 от Закона за опазване на околната среда, годишните отчети, които Кмета на общината внася в Общинския съвет, се предоставят за информация в РИОСВ - Враца.

За информиране на обществеността отчетите по изпълнение на ПООС ще бъдат обявявани на информационните табла в сградата на Общината, както и публикувани на официалния сайт на община Мездра - <http://mezdra.bg/>.

Х. ПРИЛОЖЕНИЯ

- 1. Програма за управление на отпадъците на община Мездра за периода 2016-2020 г.**
- 2. Раздел „Лечебни растения“.**
- 3. Програма за опазване, устойчиво ползване и възстановяване на почвите на община Мездра за периода 2016-2020 г.**